

DIEVUI IR TĖVYNEI

Published Monthly by

Knights of Lithuania

366 W. Broadway,

SO BOSTON 27, MASS.

Subscription: Yearly \$3.00

Single Copy 30c.

ANTANAS VAIČIULAITIS

EDITOR

1419 No. Main Ave., Scranton 8, Pa.

PHYLLIS GRENDALE

Assistant Editor

CONTRIBUTORS

Rev. Stan. Raila, Rev. J. C. Jutkevičius

KONNIE J. SAVICKUS, ESQ.

Legal Advisor

4532 N. Clifton Ave., Chicago, Ill.

ART DEPT.

Stanley Griganavičius

**Knights of Lithuania
Supreme Council
Officers 1947-1948**

REV. JOHN C. JUTKEVIČIUS

Spiritual Director

153 Sterling St., Worcester 4, Mass.

JOSEPH BOLEY

President

5 East 62nd St., New York, N. Y.

JOSEPH A. LOLA

1st Vice President

49 Grady Court, East Boston, Mass.

VINCENT ED PAVIS

2nd Vice President

1409 So. 51st Court, Cicero 50, Ill.

JEANNE KARPUS

Corresponding Sec'y.

410 Second St., Brooklyn, N. Y.

LOUISE R. TOTILAS

Financial Secretary

18 Montrose St., Worcester 4, Mass.

FRANK GUDELIS

Treasurer

129 Rita St., Dayton 4, Ohio

REV. MODESTAS STEPAITIS, O.F.M.

Trustee

Mount St. Francis, Greene, Maine

ANDREW YUKNIS

Trustee

9207 So. Homan Ave.,
Evergreen Park 42, Ill.

RITUAL COMMITTEE

ANTHONY J. MAZEIKA

3225 Stafford St., Pittsburgh, Pa.

PHYLLIS GRENDALE

366 W. Broadway, S. Boston 27, Mass.

ANTHONY J. YOUNG

35 Hunnewell Ave., Brighton 35, Mass.

All correspondence should positively reach the editorial offices by the 15th of the month of the coming issue. Correspondents may use pen names, but all correspondence must bear the signature and address of the writer. The editor assumes no obligation to return any material not solicited.

Entered as second class matter June 10, 1943 at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Nėra Vidurinio Kelio

Istorija šią valandą pastatė Ameriką pačiame didžiųjų kraštų priešakyje.

Tai aukšta garbė ir pasididžiavimas. Bet sykiu tai lygiai didelis rūpestis ir net nerimas. Gyvename laikus, kada pasaulis verda kaip katile. Tikros taikos visai nematyti. Dar blogiau — atsakingosios valstybės aiškiai rengiasi naujai grumtynei. Tas naujas gaisras taip kuriamas, kad vienoje pusėje susirikiuoja laisvo pasaulio ir laisvų tautų šalininkai, antroje — vergijos, teroro, koncentracijos stovyklų, diktatūrų rėmėjai ir vykdytojai.

Kadaiše Abraomas Lincolnas sakė, kad pasaulis negali būti pusiau laisvas ir pusiau pavergtas. Mūsų dienomis laisvės ir vergijos kova išsilieja į visą žemės skritulį, ir dėl to atsakomybė dar didesnė. Jei laimės tamsos ir vergijos šulai, šioj žemėj neliks kontinento, neliks valstybės nė tautos, neliks salos nė kalnų, kur nepasirodytų nauja tvarka ir jos pasėkos — smurtas, teroras, kalėjimai, šaudymai, trėmimai. Kur šiandien žmonės dar ramiai gyvena ir gal nė sapnuos nesapnuoja apie žiaurias permainas, tenai, jei laimės tironija, vieną dieną atsiras svetimi įsakymai, žus laisvė ir nepriklausomybė, ir ne vienas bus pasmerktas mirčiai.

Šiandien pasauliui nėra vidurinio kelio. Kurie manėsi esą toki gudrūs ir tikėjosi išsvyruosią tarp laisvės ir tironijos milžinų, tie buvo parblokšti ir praryti. Tai dar sykį paliudijo, kad šioje kovoje nėra pasirinkimo ir nėra pasigailėjimo, kur tik siekia diktatorių ir tironų ranka. Svyruojantiems, jeigu jie dar gali, telieka vienas kelias ir vienas išsigelbėjimas: išsirikiuoti

Danutė Lipčiūtė - Augienė

MOTINA MANO...

*Metas po meto rymot ateinu
Po baltu kryžium pas tave, mama,
Su paukščiais žemę verkiant palikus,
Ar nesugrįši, daigai kai gema?*

*Sugrįžk, mamyte, tiek daugel skausmo
Tau aš įliečiau į širdį gyvą.
Dabar taip nyku... nyku be galo*

*Sugrįžk, mamyte, vieną tik naktį,
Kol saulės žaros kels piemenėlį.
Tau iškalbėčiau savąją dalį...
Kaip kad anuomet, kai žaisti kėlei.*

*Vieną tik naktį jei tu sugrįžtum...
Be žodžių jaustum kiekvieną mintį.*

*Po baltu kryžium žieduos užsnūdus lyg sušlamėjo:
Kas kartą mirė — negal atgimti.....*

išvien su laisvės ir demokratijos pasauliu, pašvęsti visas savo jėgas, sumanumą ir išteklius šiai kietai, nenumaldomai ir neišvengiamai grumtynei, nes jei išnyks laisvė, tada tautoms žus didžiausias jų turtas.

Svyravimo ir vidurinio kelio nėra ne tik tautoms ir valstybėms, bet ir žmonėms. Reikia tik stebėtis, kad net toje pačioje Amerikoje esama vyrų ir moterų, kurie manosi esą apsaugoti savo trapiame lukšte, sudarytame iš iliuzijų, pasenusių įsitikinimų ir nepribrendimo naujam amžiui, naujai technikai ir iš nesupratimo naujų santvarkų, kurias diktatūros išplanavo žiaurias, nenuolaidžias ir visus žmones apimančias. Tas iliuzijų lukštas luš, ir nustebę žmonės bus pastatyti prieš rūsčią tikrovę, bus išvaryti iš savo namų, pasmerkti ir ištremti, o kiti ir gyvybe atsakys, jei tik tironas laimės. Tada nebus jokios abejonės, — tik nuoga, šalta ir naikinanti tikrovė.

Dar nuostabiau, kad šioje šalyje atsiranda vyrų ir moterų, kurie spiauja į laisvę ir demokratiją, patys pasivergia diktatorių tarnybai, ne tik šio krašto, bet ir visų tautų pamynimui po tirono batu.

Vieni į šią tarnybą stoja aiškiu nusimanymu, ko jie nori ir siekia: laisvės sužlugdymo ir svetimos valdžios įvedimo. Kiti jiems padeda savo neišmanymu, kad jie galį ir "su velniu riešutauti", anot tos žmonių patarlės.

Ir vieni ir antri yra žalingi, nes jie remia klaidą, remia diktatūros stiprėjimą ir tautų laisvės pražūtį. Abeji jie yra aukščiausių žmonių tiesų, principų ir troškimų išdavikai, nepaisant to, ar sąmoningai ar tik per savo kvailumą jie taip daro.

Kiekvienas turi suprasti, kad nei Amerikai, nei kuriai kitai šaliai, lygiai kaip ir paskiram žmogui nėra trečio pasirinkimo. Du tėra frontai, ir jie labai aiškūs.

Šaltoje ir neatlaidžioje grumtynėje Amerikos pusėje stovi tautos, kurioms laisvė yra brangi, — ne tik laisvos tautos, bet ir tos šalys, kurios šiandien yra anapus uždangos, pavergtos, paniekintos, tačiau nenustojusios tikėti gražesniu rytojumi, kuriame nebus svetimų okupacijų, šaudymų ir trėmimų.

Tos pavergtos tautos ne vien tiki, bet ir kovoja dėl laisvės ir teisybės. Jos buvo pirmos teroro aukos, drauge ir pirmos kovotojos prieš tą žiaurų ir baisų tironą, kurio grėsmės šešėlis šiandien dengia visą pasaulį.

Ateis laikas, kada pasaulis supras, kad tos tautos savo auka, savo ilga kova ir pasiryžimu didžiai pasitarnavo visai žmonijai kelyje į šviesesnę ateitį, ir jų vardas bus minimas su garbe ir pasididžiavimu.

R

Dr. J. Prunskis

Apie Tris Meiles

Kraujo rožės pasaulio laisvės vainike

Lietuvos partizanų laikraštis "Kovos Kelias" 1946 metų kovo 10 dieną rašė:

— Lai nemano raudonieji budeliai, kad jie nusilpnins Lietuvos kovotojų dvasią savo nežmonišku teroru. Jei jau kovoti, tai nežinoti pralaimėjimo, jei jau gyventi tai tik vertam lietuviu vardo, nebūti vien paprastu duonos naikintoju, jei jau tikėti, tai tikėti Galybių Viešpačiu, o ne garbinti niekšų stabus. Niekindami mūsų tautą, niekada nepadarysite jos bolševikine, nenuslopinsite kovos už ją. Gerai žinokite, brangūs tautiečiai, kad virš niūrių debesų spindi mėlynas dangus, kad po didelių audrų atkyla gyvybę nešanti šiluma, kad iš purvinos žemės išauga skaisčios gėlės, kad iš mirtimi dvelkiančių tarpukalnių iškyla pergalingi baltagalviai arai, kuriems priklauso aukštumos, kuriems priklauso rytojus. Mes kartojame poeto žodžius:

*Svetimų dirvonų mums nereikia,
Bet ir priešas nesidžiaugs pas mus,
Mes ir dalgiais savo priešus raikėm, —
Maža priešų grįžo į namus.*

Taigi, ne tau, raudonasis slibine, nuslopinti mūsų laisvės troškimus. Tūkstančiai pilkųjų karžygių išėjo Lietuvai laisvės parnešti ir negrižo. Ir šiandien dar kraujas džiūsta ant smėlio, kaip rožės raudonos... Mes žinome savo vertę ir esame tikri, jog mūsų heroiška kraujo

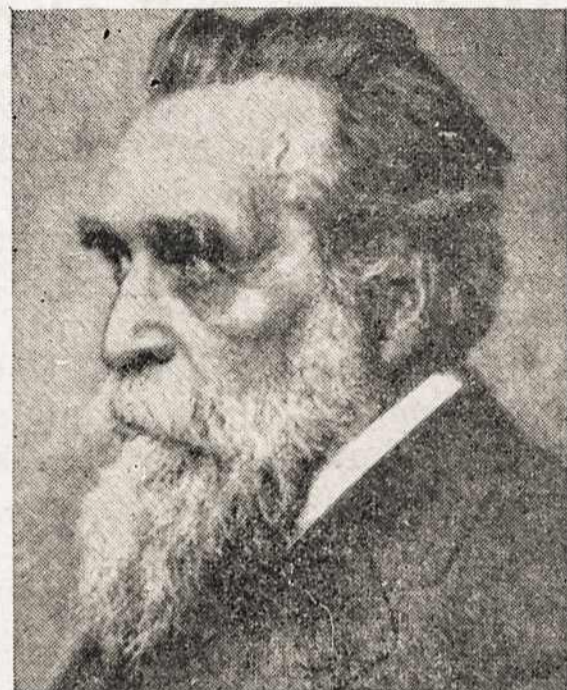
Jurgis Baltrušaitis

GEGUŽĖS DAINA

*Vėl, vėl suūžė sodai, giraitės,
Saulės tuoktuvėms margasis kraitis —
Blizga žibučių mėlynos akys —
Stiebias kaštanų žiedai kaip žvakės
Ir jau lelijos ir baltos rožės,
Saulės draugužės, žiojasi, vožias...*

*Netaupo viešnios baltutės drobės,
Žaliais šilkeliais juosias ir gobias,
Bet, ant, jaunoji, ant, obelytė,
Maloniai žiedu vaišina bitę,
Stiebias didingai, kaip karalienė,
Lyg pienu prausias, maudosi piene...*

*Žaliais audimais išklotas kelias,
Svyruoja, virba žalios skarelės, —
Kykai ir raiščiai, sagos geltonos,
Lieknos viršūnės, šakelės plonos —
Galingas džiaugsmas širdį pagauna —
Kaip visa marga, kaip visa jauna!*

Dr. Jonas Basanavičius (1851-1927), "Aušros" steigėjas ir Lietuvos atgimimo tėvas.

ir skausmų auka spindės gražiausia šviesa pasaulio laisvės ir taikos vainike."

Kovos karštyje išaugę, tie žodžiai kaitina ir mūsų širdis mylėti tėvų žemę, dėl kurios partizanai miršta, — aukoti savo laiką, jėgas ir darbą tam kraštui, dėl kurio jie viską, iki paskutinio kraujo lašo paaukoja.

Tėvo nulaužta koja ir dukters mirusi širdis

Aną dieną sėdėjau parapijos raštinėje. Atėjo senutė, tokia suvargusi, rodos, varsnos kelio jau nebenueis, ir pradėjo pasakoti, kad pas juos yra prisiglaudęs jau pagyvenęs žmogus. Jis koją nulūžo. Gulėjo kurį laiką miesto ligoninėje, kur visi neturtėliai, be užmokesčio laukia sveikatos ar mirties. Dabar atvežė pas juos, bet kad ir jie neturi iš ko užlaikyti, patys varge gyvendami.

Pasirodo, kad nelaimingasai ligonis turi dukterį.

Šaukiu ją telefonu.

— Jūsų tėvelis gana sunkioje padėtyje, ar negalėtumėte jį šį vakarą aplankyti.

— Tai, kad matote mes..., — atsiliepia plonas nesenos moters balsas, — jau visi metai, kaip matėmės... Nesuprantu, kad jis toje miesto ligoninėje nebūna... Ne, šį vakarą negaliu atvažiuoti, mes turime gėlių parduotuvę. Šiandien vestuvėms turime ruošti...

— Tai gal rytoj galėsite atvažiuoti? — kalbu į ją.

— Kad ir rytoj turime užsakymų...

— Tai kaip, ar jau neturėsite laiko aplankyti nė savo tėvo, į kurio duris gal jau mirtis beldžiasi? Jeigu sakote, kad jis turėtų grįžti į miesto ligoninę, tai turi gi kas nors ir tuo pasirūpinti!

— Na, tai mano vyras rytoj nuvažiuos...

Užkabinau telefono ragelį susijaudinęs. Tiesiog prakeiksmas! Duktė tiek paskendusi biznyje, auksas tiek sušaldė ir sukietino jos širdį, kad nebėra laiko nė sunkiai ligos patale prispausto tėvo aplankyti. Laidotuvėms tai gal ji ateis. Ne patogu prieš žmones, juk ir bizniui tas galėtų pakenkti...

Gerai viena motina vakar nusiskundė:

— Kai pas motiną, tai augdami ir penki vaikai išsitenka, o kai motinai paskui, tai nė pas penkis vaikus vienai nebėra vietos...

Ačiū Dievui, tai vis dėlto tik išimtys. Daugumas, ypač mūsų lietuvių katalikų šeimų myli, neapleidžia nei senatvėje, nei ligoje tų, kurie jiems davė gyvybę.

Trys mėnesiai po vestuvių

Sekmadienio popietę atėjo vienas jaunas vyras. Tik prieš keletą mėnesių buvau jam davęs šliubą. Dabar jisai guodėsi:

— Tik tris mėnesius pagyvenome. Man pasakė išeiti. Ar nebūtų ką nors galima padaryti?!

Pasišaukiau jo žmoną. Ji dar jauna, gerai atrodanti. Susėdo abu prieš kitas kitą, nė žodžio nepratarę.

— Sakyki, ar turėtumei kuo dėl jo nusiskųsti? — klausiu ją.

— Ne, jis buvo all right.

— Ir indus ploviau, ir apie namus parėjęs iš darbo tvarkiausi, ką tik galėjau, — kalba jos jaunas vyras.

— Tai ar nereikėtų jums vėl į bendrą gyvenimą sueiti...

— Ne, to nebus, — griežtai atsako ji.

— Kodėl?

— Aš jo nebemyliu.

— Argi, neduok Dieve, kas trečias būtų į jūsų tarpą įsimaišęs? — paklausiau nedrąsiai.

— Ne, — atsiliepia mergaitė, — bet aš jo nebemyliu...

— O vis dėlto tik taip neseniai, kitas kitą mylėdami, bendrą gyvenimą pradėjote. Ar galite taip dabar jausmais vadovautis? Jausmas vieną dieną stiprus, kitą dieną vėl gali išblėsti, trečią — vėl užsidegti. Kas būtų, jei visą gyvenimą jausmais paremtume. Gyventų šeima, vaikus augintų, paskui vienas kuris susigalvotų, kad jau nebemyli, ir paliktų, sakysim, žmoną su vaikų pulku. Jūsų atveju juk vyras jus myli. Sutikdama su juo visą amžių moterystėje gyventi, juk esi išipareigojusi ir jo atžvilgiu. Ar gali jo gyvenimo laimę, visą ateitį sugriauti?!

Mergaitė tylėjo. Toliau bekalbant prisiminėm, kad ji nėra katalikė. Sutuoktuvės įvyko su dispensa... Ji nekatalikė. Kaip plaštakė, kur šviesiau, kur atrodo liepsnelė šiltesnė, ten ir planos, o jo gyvenimas nepataisomai sugriautas.

Dieve, kad gi aš mokėčiau pasakyti trumpą žodį, bet tokį, kad žmonėms įkristų į širdį, į mintį:

— Jei ruošiatės sudaryti šeimą, tebūnie jūsų pasirinkimas: lietuvis — lietuvi ir katalikas — katalikė. Tada žinosi, kad be visų kitų gražiam sugyvenimui ištikimybės akstinų turėsite abudu dar vieną, patį stipriausią: vedančią Apvaizdos ranką, tikėjimą, kad ką Dievas sujungė, žmogus teneišskiria.

Žinome, kad meilė dažnai būna akla. Geriausia taktika — pačioje pradžioje, užmezgant pažintis, kol dar širdis neperėmė kontrolės iš proto — nepradėti, nutraukti draugystę, kurios nei Dievas, nei mūsų tėvai nelaimintų. Laimė, kaip žiburėlis, švies iki pat grabnyčių žvakės, kai dvi lietuviškas širdis sujungs Dangaus palaiminimas.

O, beje, kai prieš keletą mėnesių klebonijos kambaryje buvo atliekamos aukščiau suminėtos jungtuvės, apstulbau apeigų viduryje pamatęs: jaunoji kramtė gumą.

Dabar ji sukramtė savojo vyro ateitį ir laimę...

●
*Amžiais žydėjus, motina žeme,
Priimk be graudžio, ką amžiai lemia.
Jurgis Baltrušaitis.*

●
Vis iš naujo manyje atsilliepė karų pataikintų žmonių skausmai, tarsiu aš pats patirčiau, ką tėvai kenčia, netekę sūnaus, moters, likusios be vyro, sesers be brolio, vaikai be tėvo, draugai be draugo. Ir gal dar skaudžiau mane žeidė tai, su kokia velniška neapykanta tautos ir atskiri žmonės prieš viens kitą apsiireiškė.

Vydūnas

J. Geištaras, lietuvių sukilėlių valdžios pirmininkas 1863 m.

NESIBAIGIANTI LEGENDA

Nelė Mazalaitė

Vieną pavakarį dangaus prieangyje pasigirdo didelis triukšmas, kuris išgąsdino šventuosius, susirinkusius pirmoje salėje. Jeigu jūs paklaustumėte, kodėl jie susibūrė tokiu laiku viduje, kai gražiausia pasižiūrėti, kaip atbula iš žemės traukiasi saulė — turit žinoti, kad jie stovėjo čia ir žiūrėjo į sieną.

Ir kodėl buvo taip? Visiškai neseniai atkeliavo čia vienas dailininkas, ir toks darbštus, kad nė čia jis negalėjo nustygti be darbo, ir užtat jam leido vieną sieną, kuri neseniai buvo naujai perdažyta, papuošti pagal jo norą.

O, kaip jis grožėjosi spalvų gausumu! Jis nuolat stvėrėsi už galvos iš nuostabos, ir jo plaukai mirgėjo kaip vaivorykštė, kol pagaliau jis ryžosi pasiimti teptuką. Tada jis truputį pagalvojo ir pradėjo vedžioti dažus ir savo galvojimus. Ir štai dabar vienas kitas praeidamas pastebėjo, ir grįždamas sakė kitam — ir taip susirinko būrelis, ir visi žiūrėjo, kaip šviesoje dan-

gaus sienoje pradėjo augti žalios eglės, vienas kitas beržas, prižėlė vejės, ir pro tą augmeniją nusruveno upelis, šviesus, kaip angelo sparnas. Į medžius dailininkas įleido keletą paukščių, šiaip sau, nerūpestingai, kad nelabai galėtų ir pažinti, kokie tai buvo paukščiai. Viską jis darė paskubomis, rodos, jis kažkur lėkė, iki pradėjo tapyti namą.

O čia šventieji ėmė traukyti pečius ir kraipyti galvas — trobelė buvo tokia menka ir beveik pakrypusi, o stogas šiaudinis, ir net samanų kyšojo iš jo — tačiau dailininkas negalėjo atitraukti nuo savo darbo, jis žiūrėjo pats ir atrodė labai patenkintas, ir kai namo durys pasiliko atviros, jis stovėjo ir tarytum laukė, kad kažkas išeis pro jas. Paskui jis, vis dėlto, žengė tolyn, ir ant sienos pasirodė danguje neregėti dalykai: kieme buvo paliktas vežimas, ir pasiūrėje stovėjo grėblys, ir čia kažkur bėginėjo namų sargas šuo.

— Keista, — pratarė vienas šventasis. — Ar tai yra gražu?

Ir kaip tik šį metą pasigirdo triukšmas, kurį minėjome pradžioje, ir savaime suprantama, buvo pravertos durys ir vienas kitas žvilgterėjo, kas ten dedasi. O dėjosi štai kas: mirtis tempė su savimi žmogų, kuris taip spyrėsi ir tampėsi, jog senoji giltinė buvo visa išsprakaitavusi, ir ji užsidengė savo kaulėtą kaktą, kad nebūtų regėti jos bejėgiškumo ir kad neišgąsdintų dangaus gyventojų savo klaikiu pavidalu. Ak ne, jie jau seniai buvo nustoję šitos žmogiškosios baimės, užtat jie ir nežiūrėjo į giltinę, jie tik stebėjo žmogų, kuris ėjo stvarstydamasis už kiekvieno daikto ir jau buvo nutraukęs vienos kometos uodegą ir pastūmęs didelį sniego debesį. Ir iš paskos — matė šventieji — neperžengdamas dangaus slenksčio cimbino velniukas, ir tai jis pirmasis paleido savo liežuvį:

— Atiduok jį man, ir bus tvarka.

— Ne, — pasakė giltinė, — tu žinai, kad jis nepriklauso tau, atstok. Vienintelis jo nusikaltime, kad jis nenorėjo mirti.

— O, niekas, kas gyvas, nenori mirti, — nuolaidžiai pasakė šventasis Pranciškus.

— Aš žinau, — nusilenkė mirtis, — aš žinau, kaip tu mylėjai visa, kas gyva, bet mane tu taipgi vadina seserimi. Tačiau šis nepasiduoda man net būdamas negyvas, o to aš nesu patyrusi, nors esu jaunesnė tik už mūsų visagalį Viešpatį. Pagalvokit, jo kūnas eina net ligi pat čia, ir aš negaliu jo nusikratyti.

— Negirdėta! — sušuko vienas, ir kiti pasakė: — Nežinoma!

— Aš negaliu mirti, atkakliai tarė žmogus, — nejaugi jūs nežinote, kad aš negaliu mirti?

— O, taip, — pasakė šventasis Pranciškus, —

Danutė Lipčiūtė - Augienė

SIBIRAN IŠTREMŲ SESERIAI

*Sesule mano, kai tave vežė,
Kas tau atkėlė kluono vartus,
Kas palydėjo, sugrižti prašė
Margon seklyčion, tėvų namuos?*

*Kaip tau netrūko gyvybės siūlas,
Vaikų galveles kai šukavai,
Kai kryžiui, svirčiai, sūnelio kapui
Tu paskutinį sudiev tarei?!*

*Sesule mano, laukais važiuojant
Ar nepastojai kelią rugiai,
Ar šaltinėlis, pelkės rytų gruobonio
Nepaskandino giliai giliai...*

*Ar šilo medžiai keliu negriuvo,
Kai smilgų sodrias braukėt rajas,
Ar bėriai prunkštė avižų grūdo,
Kai prieš ranka tempė vadžias?...*

*Sesule mano, kai tave trēmė,
Ką tu kalbėjai žemei gimtai?
Ar tu pamojai pūdymo svėrei
Ir ramunėlės galvai baltai?*

*Kas gi gimtinėj pirkioj ten ruošias,
Kas gi darželiuos rūtas aplaisto,
Rūpintojėlį žiedais kas puošia
Ir radastėlių galvas kas kaišos?*

*Sibire, sese, pelų tau duona
Ir našlaitėliai tavo vaikai!
Ar nesugriši vėliai namolio
Kol mėlynakiai noksta linai?!*

tu esi labai jaunas, tu vos išėjai iš bernioko amžiaus, ir nenori mirti — tu nori, kad jaunystė nebūtų atskirta nuo tavęs, tačiau nebijok, čia tu būsi amžinai jaunas.

— Ak, ne dėl to, — tarė žmogus. — Aš galiu palikti čia savo jaunystę, bet mirti aš negaliu.

— Suprantama, — atsiliepė kitas šventasis, — tu buvai vienintelis sūnus savo motinai, ir tu negali iškęsti jos ašarų ir širdies plyšimo — tačiau nenusimink, tu sulauksi jos čia, kur niekas nepažįsta verkimo nei sielvarto.

— Aš buvau jai viskas, ir jeigu ji žinotų, kas yra su manimi, ji labai raudotų dėl manęs ir dėl to, kad neturi kito, kuris dabar stovėtų mano vietoje, kuris kariautų.

— Kariautų? — pasigirdo balsai. — Tu pasakei — kariautų?

Ir dabar jie pamatė, kad žmogus tebeturi ginklą. Ir nors jis buvo toks menkas, kad atrodė tiesiog juokingas, tačiau tai buvo ginklas, ir šventuosius apėmė pasibiaurėjimas.

— Tu ėjai žudyti, o atrodai toks nekaltas, — pasakė vienas.

Tačiau žmogus nenustebo. Ne, jis piktai tarė:

— Aš stovėjau sargyboje. Pagalvokit, jeigu naktį priešai iš pasalų užpuls kitą sargybinių, kaip jie užpuolė mane, ir jeigu kitas sargybinis nesusypės sušukti, kaip nesusypėjau aš — mūsų tėra tiek maža, ir dėl to aš negaliu mirti.

Dabar šventieji tikrai nežinojo, kas reiktų daryti, ir kadangi buvo prisiartinęs vakaras, vienas angelas ėjo degdamas šviesas, ir kai salė, kurioje dirbo dailininkas, buvo nušviesta — pro duris sutviskėjo paveikslas sienoje.

Ir dabar žmogus džiugiai sušuko, prasiveržė pro visus ir pribėgo prie sienos, ir paskui jį nuėjo visi, tiktai mirtis negalėjo peržengti dangaus slenksčio, nes čia yra amžina gyvybė, ir velniukas seniai jau buvo pasitraukęs. Ir šventieji matė, kaip žmogus apkabino nutapytą sienoje medį, ir medžio viršūnė susiūbavo, ir atsiliepė paukštis gyvu balsu, ir trobos durys dar labiau praviro, tarytum kažkas norėjo pasižiūrėti pro jas.

— Tokia yra mano sodyba namie, — pasakė žmogus, ir jo veidą perbėgo ašara. — Tokios yra mūsų sodybos, ir jas nori pasiimti svetimieji, ir jų yra begalės ir begalės, o mūsų tėra mažai. Tad argi mes galime mirti?

Ir dabar visų šventųjų akys rymojo ant paveikslo, ir jie pažino, kad nėra meilesnio vaizdo ir brangesnių namų, ir jie suprato žmogų, kuris nešiojosi savo ginklą ginti šituos namus. Tačiau nuraminti jo jie nemokėjo. Ir jiems darėsi graužu, ir jie bijojo žmogaus žodžių, ir norėjo, kad jis tylėtų, tačiau jis kalbėjo ir kalbėjo:

— Ar nesutvėrė Dievas bitę mažą, ir ji yra vertesnė už vilką? Ar nesidžiaugia akis balto dobilo žiedu, ir ar nenuvargsta ji dykumų platybė? Jūs tik pagalvokite, kad mes nieko kito ne-

Kun. Antanas Mackevičius (1828-1863), lietuvių sukilėlių vadas 1863 m. Po to sukilimo rusai, atsiuntę Muravjovą - Koriką, žiauriai persekiojo lietuvius. Buvo uždrausta lietuviškoji spauda.

norime, kaip tik būti geri ir gyventi sau, tačiau mus kaltina, kad esame menki. Ir dideliame padeda didelis, ir skriaudikas susiranda padėjėją. O mes esame vieni ir palikti Dievo, nes ir pas Jį mes neturime nieko, kas galėtų užtarti.

Ir staiga žmogus nušvito ir pradėjo šypsotis, ir pasakė tokiu linksmu balsu, kad visi šventieji lengviau atsiduso:

— Kur yra, — sakė žmogus, — kur yra šventasis Kazimieras?

Ir taip visi gailėjosi žmogaus, ir taip buvo gera, kad jo veidas truputį nusiblaivė, jog tučtuoju jau kažkas nubėgo ieškoti to, kurį jis buvo suminėjęs.

Buvo žinoma, jog šventasis Kazimieras yra toks drovus ir vienišas, jog net ir danguje mėgo laikytis nuošaliose vietose, auginti gėles, ir jo džiaugsmo malda buvo labai tyli. Bet kaip tik pasitaikė, kad bevaikštinėdamas jis sustojo ties lelijų krūmu, ir pro tenai taipgi praėjo šventasis Jurgis. Kilnus riteris mėgo kiekvieną trapų ir globos reikalingą grožį, štai todėl jis taip pat palinko ties gėle, ir visi trys atrodė labai puikiai. Taip juos atrado tas, kuris buvo išėjęs ieškoti, ir pasakė šventajam Kazimierui, kad vienas žmogus yra jo šaukęsis.

— Manęs — paklausė šventasis ir nuraudo — Ak, gal būt, jis yra girdėjęs, kad aš myliu gėles, ir turi ką nors papasakoti ar parodyti naują žiedą.

Ir jis nuėjo ten, kur stovėjo būrys šventųjų aplinkui žmogų, ir kai tas išvydo jį prisiartinant, ištiesė abi rankas ir iš visos širdies paprašė:

Bernardas Brazdžionis

MANO ŽEMĖS ŠIRDIS

*Žemės širdį žydinčia ir gyva,
Plakančia ir trapią, kaip žmogaus,
Aš jaučiu žydėjime alyvų,
Aš girdžiu maldoj rasos dangaus.*

*Žemės širdį pilką kaip arimai
Aš regiu iš vasaros vagų,
Jos pasiklausyt ant arklo rymau,
Jos ugnim ir jos krauju degu.*

*Žemės širdį — žiemą šaltą, gilią —
Po ledu randu ir po pusnim,
Ir, kai, tartum mirę, dirvos tyli,
Ji kaip paukštis gieda su manim.*

*Ji gyva ir gruodžio gruode plaka,
Nenutyla ritmo jos giesmė,
Ir kaip amžinoji upė teka
Jos gyvybės žydinti versmė.*

— Padėk mums. Argi mes nesame tavo žmonės, ar nepasirodei tu vienoje kovoje ant balto žirgo, ir dangiška kariuomenė ėjo su tavimi, ir pergale buvo mūsų! Padėk mums, karalaiti!

Ir šventasis karalius paraudo kaip Ielija aušroje, nes jis buvo labai drovus ir dėl to, kad jam suskaudo širdis nuo žmogaus prašymo. Labai tyliai jis tarė:

— Žemiškas vainikas buvo man per sunkus, ir aš laimingas, kad Viešpaties ranka nuėmė jį nuo mano galvos. Tačiau jeigu aš vėl turėčiau pasiimti valdymo pareigą — tai būtų tik jūsų žemėje, mano broli. Dievo įsakymu atėjau aną sunkią valandą jums talkon, bet ką aš galiu daryti dabar, kur mano paties valia viena negali nieko.

— O, mums einasi taip blogai, — sako žmogus, — visiškai blogai, ir reikia gelbėti taip greit, jog negalima net sugaišti laiko, kad permaldautumei Viešpatį Dievą. Jis tikrai atleis tau, jeigu už gerą darbą reikia atleidimo. Pagalvok tik — aš stovėjau sargyboje! Ir dabar praėjo tiek laiko, kad dėl mano pasitraukimo galėjo visi žūti! Einam, aš nuvesiu tave, ir tu pats žinosi, kaip reikia pagelbėti.

Ir tuomet visi tylėjo, ir žmogus pajuto tą tylą, ir jį apėmė baimė.

— Žinau, — pasakė jis, — žinau, kad įstatymas nebus pakeistas dėl nieko, ir niekas nepadės mums, ir aš negaliu grįžti, ir mano vieta bus tuščia. Ir pro kiekvieną spragą įsiveržia nauja minia tų, kurie mus sunaikins.

Šituo metu sugaudė vakaro varpas — jeigu gėlės galėtų skambėti, sakytumei, kad tai jos varpuoja, jeigu skambėtų spinduliai — tartum, kad jie gaudžia — toks buvo balsas, kuris šaukė prie gražiųjų vakaro maldų, ir kiekvienas su džiaugsmu sekė jį, ir todėl visi išsiskirstė, tik

žmogus liko stovėti prie paveikslo, kuris buvo panašus į jo sodybą.

Kažkiek jis taip stovėjo, visiškai sustingęs iš liūdesio, ir visur sklaidėsi gaivinantis ir tylus poilsis — kaip staiga jis išgirdo žingsnius ir pamatė, kad kažkas praėjo susisupęs dideliu tamsiu apsiaustu. Jis pamėgino paklausti praeinantį, jis norėjo bėgti paskui jį, tačiau pajuto, jog negali pasijudinti, ir jo liūdėjimas pasidarė dar sunkesnis, ir jam atrodė, kad jis dar kartą mirs. Ir tada jis vėl atsuko savo akis į sodybą, ir todėl neberegėjo, kaip pro šalį dar kažkas praėjo.

Ir ūmai jo siela pradėjo blaškytis iš nerimo: žiūrėdamas į paveikslą jis mato, kaip anas plečiasi ir auga, kol pasidaro toks didelis, kaip jo kraštas. Ir jis mato, kaip gyvenimas skleidžiasi ten, ir žmonės dirba, jis mato moteris ir vaikus namuose, mato senius ir nepajėgiuosius, ir, galvodamas apie vyrus, praeina pro daugelį vietų, kur vyksta kautynės, užpuolimai, padegimai ir mirtis. Jis bėga savo ilgesiu į tą pusę, kur jis pats yra kovojęs, ir mato, kaip per kaimus, laukus ir miškus, kur krinta karo lietūs — keliauja du. Jie abu yra apsisiautę tamsiais apsiaustais, ir jų veidų jis nemato, ir tas, kuris eina pirmas, nepastebi antrojo, tačiau žmogus, stovėdamas dangaus prieangyje ir žiūrėdamas pro paveikslą, galvoja: ar tai yra priešai?

Jie eina taip sparčiai, kad jis negali jų prisivyti savo žiūrėjimu ir ima labai bijoti, kad jie nepridarytų ko blogo. Jis net uždūsta, taip skuba savo mintimis pavyti juos, ir staiga jis atpažįsta vietovę, kur stovi jo dalinys. Ir jis mato, kaip tiedu praeina pro sargybinį, žmogus nori jam sušukti, tačiau negali. Tada pirmasis keleivis sustoja, ir žmogus atpažįsta, jog tai yra ta pati vieta, kurioje jis stovėjo sargyboje ir žuvo.

Šioje vietoje sustoja tas, kuris eina pirmas, jis nuskleidžia nuo savo galvos apsiaustą, ir žmogus pamato skaistų tarsi gėlę veidą, tačiau jo rankoje dabar yra ne Ielija, o kardas.

Ir tuomet tas, kuris ėjo pėda į pėdą paskui pirmąjį, numeta savo apsiaustą, ir žmogus mato sidabrinis šarvus ir ilgą ietį. Ir šventasis Kazimieras atsisuka ir taria:

— Kilnysis riteri, tu neturi piktintis, kad aš atėjau čia. Ten, kur mano brolis yra kritęs savo pareigose, aš užimsiu jo vietą, nes jų yra taip nedaug.

— Taurusis karaliau, — pasakė šventasis Jurgis. — Keturiuos yra pasaulio šalys, ir iš trijų supa priešai šią mažą žemę. Šitaip atrodė karalaitė, kuri stovėjo prieš slibiną, laukdama mirties, ir aš atėjau jos ginti. Ir ji buvo išgelbėta. Aš stovėsiu šalia tavęs, ir niekuomet šioje apsigynimo kovoje nebus tuščios vietos.

Ir žmogus, buvęs sargybinis, stovėdamas danguje prie paveikslo, pro kurį matė savo šalį, laimingai nusišypsojo:

— Dėkui Dievui, jie nepavėlavo.

M. Vaitkus

IŠAUŠ DIENA

Siaubingas vaizdas, tinkas Dantei, —
 idūkę kovėsi gigantai;
 valstybės virto, griuvo miestai,
 žioravo milžinai gaisrai;
 rods, pragaras talkon pakviesta
 pasauly siautēt kruvinai,
 ir žmonės šėlo, kaip šėtonai,
 ir nukankinta milijonai.

* * *

Štai nūn galingieji Kiklopai
 suskato perstatyt Europą —
 jie semias ežerus į saują
 ir braido jūrių duburiuos,
 girias nušluoja, kalnus griauja
 ir krauna ant kits kito juos —
 ir auga mūrai be cemento —
 ir jau atkerę akmens krenta . .

* * *

Ei, neilgai galiūnai džiaugsis!
 Išauš diena — ir tars Aukščiausiasis
 “Jūs vargšai, vargšai, žemės dulkės,
 to pikto žaismo jau gana!
 Akli nedorėliai su mulkais,
 taurė jūsoji kupina!
 Ant ašarų, skriaudų statyta —
 dabar pabauskite kits kitą!”

* * *

Ir štai — Kiklopy mūrai griūva
 į chaosingą, nykią krūvą,
 ir laisvės dvelkesį pajuto
 iš po griuvėsių Lietuva —
 ji dar gyva, suvirpo, kruta
 ir stojas, tiesias, vėl laisva!..
 Bet nūn — aplinkui rūkas tirštas,
 kur rusi ilgesys nemirštąs . . .

Jurgis Baltrušaitis

VAKARO GIESMĖ

Jau pakalnėn saulė nusirito...
 Rimsta, kas kovojo, verkė, gynės —
 Sveikas, slenksti poilsio pelnyto,
 Sveikos, sveikos, liepsnos vakarimės!
 Tylios erdvės niukias, gėsta, smilksta...
 Į lizdus vėlyvos kregždės skrenda —
 Ir širdis jau ryto pasiūlgsta,
 Kibirkštis stebuklo pasigenda...
 Kaip altorių smilkalu aptrauktą
 Kloja žemė savo tamsų plotą —
 Daug ko, alkstant dieną, nesulaukta,
 Daug ko, vargstant, prarasta, nustota...
 Ten, kur slinko gelsvos, rausvos burės,
 Lieka aukso vien siaurutė juosta —
 Atsivers nakties žvaigždėtos durys,
 Greit, laivelį, rasi tylų uostą...

Vyskupas T. Matulionis

Laikraščiai praneša, kad bolševikų ištremtas mirė Kaišiadorių vyskupas T. Matulionis, 75 metų amžiaus senelis.

Jis mirė, kaip tūkstančiai lietuvių, kuriuos ištiko žiaurus likimas — jie neteko savo gimtosios žemės, laisvės, buvo tremiami, niekinami, paverčiami vergais ir žudomi.

Vyskupas T. Matulionis jau anksčiau buvo patyręs rusų kalėjimus, koncentracijos stovyklas, šiaurės šalčius, badą ir panieką. Jis tada ištvėrė ir grįžo į savo gimtą kraštą tartum vienas iš tų pirmųjų krikščionybės apaštalu: skurdžiai apsirengęs, su darbininko kepure; jo ganytojiškas ženklas buvo paprasta lazda. Senovės dienomis apaštalai, tokia lazda pasiremami, ėjo per žmones ir tautas, skelbdami tiesos ir naujo gyvenimo žodį, tikėjimo šviesą. Mūsų laikais vyskupas T. Matulionis tą šviesą nešė į siaubo, tamsos ir mirties kraštą, kur kasdien jam grėsė pavojai. Ir jis pats buvo šviesa — tyli, kukli, o sykiu tvirta ir negestanti.

Jis atsiskyrė su šiuo pasauliu kaip kentėtojas — už tikėjimą ir savo tėvų žemę. Žilą senį, mūsų tautos priešai jį suėmė ir išvežė į savo teroro stovyklas, į mirties nasrus. Taip lietuvių tauta kasdien netenka savo brangiausių sūnų ir dukterų — ir šių naujų kankinių eilėse matome mažą kūdikį, jaunikaitį, senutėlę, mokslo vyrą, kaimietį, kunigą ir vyskupą.

Stovėdami prieš Dievo sostą, tegul jie išmeldžia geresnių, laisvų dienų mūsų tėvų žemei, kuri vaitoja, neteisybės ir prievartos prislėgta.

Apžvalga

Prof. K. Pakšto "Lithuania and World War II"

Šioji prof. K. Pakšto knyga turi dvi dalis.

Pirmoje žvelgiama į Lietuvos praeitį ligi seniausių dienų, į tūkstančius metų prieš Kristų. Čia paduodamos žinios apie pirmykštį lietuvių gyvenimą tose pačiose sodybose, kur jie ir dabar tebėra prie Baltijos ir Nemuno krantų. Paliečiamas Lietuvos iškilimas vidurinių amžių gale, politinės ir kultūrinės atmainos, laisvės netekimas ir atsikėlus, nepriklausoma Lietuva bei jos klestėjimas įvairiose srityse. Nemaža dėmesio kreipiama į politinę nepriklausomos Lietuvos santvarką ir užsienių politiką.

Antroje dalyje apibūdinama skaudi padėtis, kuri Lietuvą ištiko, kai prasidėjo karas. Čia kruopščiai surinkta medžiaga apie rusų ir vokiečių okupacijas. Parodoma, kokius sunkius nuostolius teko pakelti mūsų tėvų žemei.

Toji priespauda, teroro ir naikinimo rykštė nesiliauja slėgusi Lietuvą ligi šios dienos.

Knygos gale pateikiama naudinga santrauka, apimanti svarbesnius Lietuvos istorijos įvykius.

"Lithuania and World War II" išleista Kultūros Instituto ir turi 80 puslapių.

"Gimtoji Maskva"

Bolševikai surengė lietuvių literatūros dekadą Maskvoje.

Į raudoną Stalino pašoną buvo nuvežti kai kurie lietuvių rašytojai, daugiausia menki propagandistai. Jų tikslas buvo garbinti Rusijos diktatorių, pačius rusus ir jų tautą. Kaip Stalinas šaukiamas didžiuoju ir saule, taip ir apie rusų tautą, buvo paliepta kalbėti kaip apie didžiąją, broliškąją ir t.t.

Tas laižymasis prašoksta visas skonio ir padorumo ribas. Bet tai gal ir suprantama, nes kada gi Rusijos bolševikai pažinojo padorumą ir teisybę!

Štai viename tokiame smilkyme, išspausdintame Maskvos "Literaturnaja Gazeta" skiltyje, skaitome šiuos burbulus:

"Esu įsitikinęs, kad tokios dekados skatina literatūros brendimo procesą. Sujaudinti ir pagauti linksmos nuotaikos, pilni naujų įkvėpimų dirbti Tėvynės labui, mes palikome mūsų gimtąją Maskvą. Mes neišsiskiriame. Tu, brangioji sostine, visuomet būsi mūsų dainose ir eilėraščiuose".

Tie žodžiai priskiriami V. Mykolaičio Putino plunksnai. Sakome — priskiriami, nes Rusijoje dažnai pasitaiko, kad kiti už tave parašo ir tavo pavardę padeda. Lygiai dažnas jų metodas —

prievarta ir grasymais išgauti viešus pareiškimus, šiuo atveju — beatodairinį tironų gyrimą.

Kaip ten buvo, kaip ne su anuo straipsniu, viena yra labai aišku: Maskva jokia prasme nebuvo lietuviui gimtoji. Nei menais, nei idėjomis, nei niekuo Maskva nieko gero lietuviui nedavė. Net ir tas pats komunizmas gimė ne Maskvoje, tik vakarų Europoje. Jei Maskva gali kuo didžiuotis, tai barbarizmu, tironija ir vergija. Visa kita ji yra iš svetur susiplėšusi.

O gal tą straipsnį reikia suprasti, kaip komediją: ten rašoma, kad lietuviai linksmi paliko Maskvą. Matyti, jiems linksma buvo ištrūkstant iš viso to farso ir tos komedijos, kuri per prievartą buvo suvaidinta Maskvoje, tyčiojantis iš švenčiausių lietuvių jausmų.

American College Dictionary

Šį žodyną išleido Random House, ir atrodo, kad ateityje jis lygiai eis su kitais žinomais šios rūšies žodynais. Jau per kelis mėnesius jis spėjo žymiai praplisti, ir į jo paruošimą buvo įdėta daug kruopštaus darbo.

Šį žodyną minime čia dėl to, kad ijs vienu atžvilgiu nusikalsta tiesai ir koja kojoni eina su Maskva.

Tai liečia Baltijos valstybes — Lietuvą, Latviją, Estiją. Tos šalys žodyne paduodamos kaip Sovietų Rusijos plotai. Tai atitinka tik Maskvos troškimą, nes Jungtinės Valstybės nepripažino Baltijos kraštų okupacijos. Keista, kad žodyno autoriai ir leidėjai rado reikalo skaitytis ne su Amerikos nusistatymu, bet su Maskvos. Be to, toks pasielgimas nusižengia ir tiesai, ir tarptautiniam teisingumui. Tai užmeta negražią dėmę žodynui.

Koktu skaityti, kada žodyne randi, kad Nemunas — Sovietų upė, Kaunas ar Vilnius — Sovietų miestai, ir t.t.

Nuo amžių visi žinojo, kad Nemunas — Lietuvos upių tėvas. O dabar štai atsirado amerikiečių, kurie tą upę susovietina, lygiai kaip anie rusų valdininkai ir taisytojai "rusino" šešupės tiltą, aprašytą Vinco Kudirkos satyroje.

Jaunieji Amerikos lietuviai, ypač vyčiai turėtų atsiliepti ir žodyno leidėjams parašyti, kad jie ateityje pakeistų šias nesąmones.

Adomo Varno kūryba

Tremtyje buvo paminėta Adomo Varno kūrybos 40 metų sukaktis. Jis yra laikomas stipriausiu iš dabar gyvenančių lietuvių dailininkų.

Idomu mesti žvilgsnį į jo darbus. Štai kaip juos aprašo "Žiburiai".

"Adomas Varnas visą laiką reiškėsi ir šiandieną tebesireiškia ne vienam, bet keliuose dailės žanruose. Portretas, kompozicijos, peizažas, šaržas — pagrindinės reiškimosi sritys, kuriose jis yra pasiekęs didelių laimėjimų. A. Varno tep-

tukui priklauso ištisa galerija lietuvių tautos išymiųjų žmonių portretų, kuriuose dailininkas pasireiškė, kaip stiprus piešinio meisteris ir gilus psichologas. Peizažuose A. Varnas atkūrė nemeluotą Lietuvos bei kitų kraštų gamtą... Šaržuose A. Varnas sukūrė savitą įdomų stilių ir kaip toksai Lietuvoje neturi nei pradininkų nei pasekėjų. Vienas mūsų meno kritikas savo laiku yra pareiškęs, kad, jeigu A. Varnas ir nebūtų pasireiškęs kitose dailės srityse, o tik sukūręs savo šaržus, jau taisy savo darbais jis būtų nusipelnęs žymiausio Lietuvos dailininko vardą. A. Varnas savo teptuką su pasisekimu yra išbandęs ir dekoratyviniam mene...”

Jisai pasižymėjo ir kitose srityse — organizavo lietuvius menininkus, dirbo lietuviškiems terminams įvesti ir, sielodamasis mūsų liaudies meno likimu, vienas iš pirmųjų pradėjo fotografuoti kryžius ir rupintojėlius. Iš to jis sudarė vertingą rinkinį, į kurį sudėjo daugiau kaip 2300 kryžių nuotraukų.

Tremtyje A. Varnas, nors jau senyvo amžiaus, nesiliauja kūres ir yra padaręs eilę stiprių paveikslų.

In Every Village In Lithuania

In every village in Lithuania there are homes with boarded windows and doors, homes whose owners have been deported to Siberia or who have run away and are in hiding lest they be deported.

Even now 2 to 3 thousand persons are seized each month. There are usually given a 6 to 10 year sentence and deported to Russia.

One who has lived in a Siberian camp for 19 months and has worked in the coal mines there said:

“Of every new load of deportees to this huge slave camp 50 to 60 percent die in the first two months. They cannot endure the cold; they have no gloves, no warmer clothing. Everything was taken away from them enroute.”

One who escaped from another camp stated:

“Day in and day out the meals are the same — made of plain water and frozen and rotted potatoes with a few grains of barley. No meat, no fat. 400 grams of bread a day, but it is inhumanly bad. And that’s all. We had to sleep in unheated barracks, with no sheets and no covers. Every morning some found their friends lying close to them dead. The corpses couldn’t be buried for the ground was frozen too deep. Every evening the living would carry back with them bodies of those who had died that day while at work.”

These constant arrests and destruction of Lithuania’s population in Russian prisons and slave labor camps threatens to annihilate the Lithuanian nation, which during this last war and the several occupations has lost over a half

Dr. Vincas Kudirka (1858-1899), Lietuvos himno autorius. Šiomet suėjo 50 metų, kai pasirodė “Lietuva, Tėvynė mūsų”.

million persons. Further permission to destroy a people who are but innocent victims of a treaty of aggression between national-socialist Germany and bolshevik Russia cannot be reconciled with the most elementary standards of human decency or with those charter principles the defense of which the United Nations have assumed as their very purpose.

(The above are a few excerpts from a statement accusing the Russians of genocide and sent to Trygve Lie, General Secretary of United Nations by M. Krupavičius, chairman of Supreme Committee for the Liberation of Lithuania).

Apie sportą

Sportas. Kam iš mūsų neteko girdėti šito žodžio? Šiandien jis visur linksniuojamas, kur žaidžiama, šokama ar metama, plaukoma, važinėjama automobiliu, skrendama lėktuvu, lošiama šachmatais. Taigi matome, kad sportas apima visas gyvenimo sritis.

Betgi kyla klausimas, kas gi pagaliau yra sportas ir iš kur jis atsirado? Sužinome, kad sportas yra kilęs iš Anglijos. Bet į anglų kalbą jis pateko iš prancūzų kalbos veiksmazodžio “desporter”, lotyniškai “desportare” — išsiblaškyti, ieškoti pramogos, ir senovės anglų kalboj pasikeitęs į “disport”, o vėliau į “sport”.

Tad savo pirmąsias prasme “sport” reiškė: išsiblaškytį, malonumą, pramogą, laiko praleidimą, žaidimą. Todėl ir pirmutinės sporto šakos buvo žuklavimas ir medžioklė. Kitose šalyse šituo žodžiu vadindavo visokius pomėgius, kaip pavyzdžiui: pašto ženklų kolekcijos rinkimus, žuvelių auginimą akvarijumuose ir t.t.

Tik vėliau tas terminas buvo panaudotas lenktyniavimui, bėgime, metime ir kt. rungtynių pobūdžio mankštybose. (“Gairės”, Nr. 2)

Rev. John C. Jutkevičius

Summer Time—Vacation Time

Once again, we find ourselves thinking about vacations. We all look forward to them for they represent a time when we can relax a bit, take things easy, as it were, and get away temporarily from the routine and drudgery of our daily duties.

Vacation time gives us a chance to enjoy a few days of ease in the mountains, by the seashore, on the golf course, at fishing places, on dude ranches and at many other recreational places which dot the vast expanses of our country. It gives us an opportunity to refresh ourselves, acquire some needed rest, restore our physical powers and rest our nerves by a change in atmosphere.

All this, of course, is necessary and beneficial. The body needs relaxation to regain the vim and vigor which have been somewhat dulled by the constant routine of daily activity. Yet, as much as vacations are necessary, they are fraught with dangers. It has happened that vacations to many have been occasions for killing the spiritual life of the soul. It has often been said the relaxation is good for the body but never for the soul. In other words, while vacations are helpful to the body, there is no such a thing as a vacation for the soul. Vacation time or not, we must still be busy about the work of saving our souls. No let-up is allowed. Neither the commandments of God nor those of the church are revoked during the summer time. They must be fulfilled regardless of the season. The dangers which ever stand in the way of our souls must be guarded against especially during vacations. This can be done by making your vacation a truly Catholic one. The following rules will help exceedingly:

1. *Be faithful to your daily prayers. You owe homage and glory to God and what better way have you for doing this than saying your daily morning and evening prayers. They will obtain for you the divine aids you need to ward off the temptations of every day.*

2. *Receive the sacraments regularly. Confession is good for the soul. It keeps the soul pure and spotless. It cleanses it from the stains which mar it by mortal and*

venial sin. Holy communion will unite you to Our Lord and keep you spiritually healthy and strong. It will strengthen you to fight successfully the battle against Satan, the demon of temptation. You will no doubt think of baseball double-headers. Give a thought often to the most important double-header of confession and holy communion.

3. *Don't ever forget Sunday mass. One can easily be tempted to skip Sunday mass in favor of a trip to the beach, golf course, berry patch or fishing hole. One can be urged to stay away from mass in favor of added comfort and relaxation. These temptations must be overcome at once. Your primary Sunday duty is hearing mass. Otherwise you will offend God and make yourself His enemy. If you do go away on vacation, select a place where you will be able to attend mass. Travel where you may but not away from the church.*

4. *Be mindful of God's presence. Wherever you may be or go, God is and will be there always. He is ever looking at you. Never will you be able to hide yourself away from Him. Keeping this in mind, you will never subject yourself to injudicious body exposure or the so-called moonlight madness. You will never indulge in amusements which led to moral lapses or befriend companions whose conduct is anything but exemplary. God keeps your soul holy and pure by sanctifying grace. Keep it that way. Avoid all moral and spiritual infraction.*

God wants us to enjoy ourselves and seek relaxation for the chance to do our work better in the future. He allows us pleasures but only those which are legitimate and within the bounds He has set. He gave us Nature to enjoy. The scenic beauty of our vast country expanses merely reflect the beauty of Him Who is the Author of that Nature. So let us not disappoint Him nor ourselves. Let us thank Him for the opportunities He gives us. Faithfully fulfilling our spiritual duties and always remembering His presence, we will spend this summer season in a God-like way and our vacations will be not pagan but really Catholic ones.

●

*O mene dieviškas, amžinasties liepsnele,
Tavo žydėjimu mes laisvę žemėj keliam.
Faustas Kirša.*

A. Tyruolis

Lietuviškoji Daina Europos Literatūroj

*Tautos dainele, tu gaiviniai
Per ilgus amžius mūsų sielą.
Maironis*

Lietuviai, viena dainingiausių pasaulio tautų, jau seniai atkreipė pasaulio akį į savo tautinę kūrybą. Lietuviškoji daina buvo viena tų kūrybos rūšių, kurios sudarė tikrą tautos meno lobyną. Rūpintojėliais, įvairiaspalviais tautiniais audiniais, muzika ir šokiais reiškėsi lietuvių tautos genijus.

Lietuviškoji daina rodo lietuvių tautą turint tikrą gilią poetinę kūrybos dovaną. Visos poetinės kūrybos priemonės, kurios gali eiti geriausiu pavyzdžiu rašytinei poezijai, randamos lietuviškoj dainoj ir yra autentiškos, savos, ne iš kitur paimtos. Šis originalumas yra viena tų svarbių savybių, kurios skatina tąja kūryba susidomėti, net ja sekti.

Daina skirta dainuoti, ne skaityti. Tie, kurie pirmieji pradėjo ją užrašinėti, susidomėjo ne tiek dėl jos turinio ar formos, kiek dėl joje glūdinčios melodijos. Užrašyta daina panaši į nuskindantį gėlę: ji vysta. Bet jeigu ir užrašyta daina padarė gilaus įspūdžio visai eilei Vakarų Europos kritikų ir kūrėjų, tikrai reikia pripažinti jos kūrybinę vertę.

Jau XVII šimtmetį lietuviškoji daina įeina į raštą. Savo kelionės aprašymuose per Prūsiją, Mazoviją, Žemaitiją, Kursą Brandtas mini lietuviškas dainas ir dainingąją lietuvių tautą. Tuo būdu lietuvių dainos jau žinomos maždaug šimtas metų prieš Herderio liaudies dainų rinkinio "Tautų balsai dainose" pasirodymą.

Bet ir dar anksčiau lietuvių dainos yra buvusios vienur kitur atžymėtos. A. Domeikaitė savo disertacijoje "Lietuvių dainos vokiečių literatūroj" (1928 m.) mini faktą, kad Dresdene buvęs rastas kaspinas su lietuviška dainele "Pas močiutę augau" ir su įrašu "anno 1512". Kas šandien besuvaikys, kiek dainelių į savo audinius buvo įaudusios uolios lietuvaiteš!

Kritikos ir literatūros pasaulis Vakaruose lietuvių daina ypač susidomėjo nuo vadinamojo audros ir varžto laikotarpio ir nuo romantinio sąjūdžio pasireiškimo. Šios literatūrinės srovės reikalavo racionalizmo suvaržyto jausmo atpalaidavimo, reikalavo tikros, išgyventos ir nuoširdžios kūrybos, ėjo į tautą, į liaudį, į jos praeitį. Šiuos reikalavimus lietuviškoji daina visiškai atitiko. Joje buvo ir tikro, nuoširdaus jausmo ir joje atsispindėjo, gali sakyt, visas tautos gyvenimas.

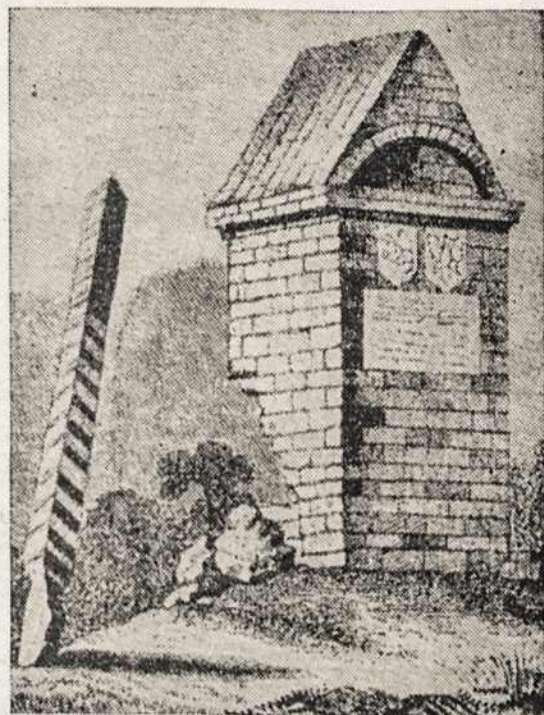
Kai Valterkiemio (Rytprūsijoje) kunigas Pilypas Ruhig (Rūgys) į savo raštą "Lietuvių kalbos svarstymai" (1745 m.) įdėjo dvi lietuviškas

daineles kalbos grožiui pavaizduoti, jos sužadino žymaus vokiečių kritiko Lessingo dėmesį. Viena me savo literatūros laišku jis apie lietuvių dainas rašo: "Koks naivus sąmojis! Kiek žavaus paprastumo."

Įsigilinimas į tautos genijų paskatino kitą vokiečių literatūros kritiką, Herderį, rinkti liaudies dainas iš visų pasaulio kraštų. Pagal Herderį, visos tautos savo kūryba sudaro tartum bendrą chorą. Visos turi savo balsą, kiekviena dainuoja kitaip, nė viena nėra atmesta ar paniekinta. Kiekviena tauta kuria individualiai bei savarankiškai tik dėl to, kad turi laisvę kurti ir dainuoti.

Gyvenęs kurį laiką Rygoj, Herderis gerai suprato lietuviškų dainų reikšmę. Į savo dainų rinkinį, pavadintą "Tautų balsai dainose", pasirodžiusį 1778 m., jis įdėjo 8 lietuvių liaudies dainas. Herderis jau vertino jas kaip meno kūrinius, o ne kaip kalbos grožio pavaizdavimo priemonę. Jis taip pat supažindino ir žymiausią vokiečių poetą Goetę su lietuviškąja daina. Į savo operetės "Žvejė" tekstą Goethe įsidėjo ir išties lietuvių liaudies dainą "Aš atsisakiau savo močiutei". Kai 1825 m. Liudas Rėza išleido lietuvių liaudies dainų rinkinį, Goethe, su juo susipažinęs, parašė recenziją, kurioj tarp kitko pareiškė: "Štai išsipildė vienas mano troškimų. Yra tik viena poezija, tikra, nemeluota; visa kita tėra atspindys ir priartėjimas. Poetinis talentas duotas tiek pat ūkininkui, kiek ir riteriui".

Herderio dainų rinkinys, kaip toks savo rūšies pirmas, turėjo pasaulį žadinačios reikšmės. Susidomėjimas liaudies daina XIX šimtmečio pradžioj, vadinamas, romantizmo metu, ėmė

Šioje vietoje 1545 metais susiėjo Lietuvos, Lenkijos ir Prūsijos žemės.

Iš ateitininkų gyvenimo Vokietijoje. Konferencija Reino pakrantėj.

V. Anykščio nuotr.

sparčiai augti. Ėmė rodytis vis nauji ir pilnesni dainų rinkiniai.

Vilniaus universiteto lietuviai studentai, pagauti to meto romantinio sąjūdžio ar savo profesorų paskatinti, pradeda rinkti lietuvių tautosaką, ypač dainas. Simanas Stanevičius 1829 m. išleidžia Vilniuj lietuviškų dainų rinkinį ir pats kuria pasakėčias, įvaizdinančias sunkią Lietuvos padėtį carizmo metu. Garsusis poetas Adomas Mickevičius, rašęs lenkiškai apie Lietuvos grožį, imasi rinkti lietuviškų dainų ir jas net savo paties ranka užrašinėja.

Lenkų kompozitorius Chopin susidomi lietuvių dainomis ir taipgi imasi jų kompozicijos. Jau yra žinoma, kad populiarioji dainelė

Anksti rytą rytelį
saulelė tekėjo,
o po stiklo langužėliu
močiutė sėdėjo,

kuri pirmiausia buvo paminėta Ruhigo, paskum išspausdinta Herderio, taip pat buvo ir Chopino komponuota.

A. Domeikaitė sako lietuvių dainas turėjusias įtakos poetui Chamisso (Šamiso), kurio dainos buvo taip pat romantikų muziko Schumanno komponuotos, rašytojui F. Dahn, kuris parašė

“Lietuvių ilgesį Prancūzijoje”, ir Kareiviui, sukūrusiam “Sareką”, kur vaizduojama istorinė Prūsų lietuvių asmenybė.

Net ir į tolimąją Prancūziją buvo nukeliavusi lietuviškoji daina. Nėra abejonės, kad Dahno aprašytieji lietuviai Prancūzijoje, ilgėdamiesi savo tėvynės, guodėsi lietuviškąja savo gimtinės daina ir kėlė vietinių gyventojų domėjimąsi ja. Prancūzų romantizmo vadui, garsiajam Victor Hogo, buvo irgi žinomos lietuvių dainos. Savo eilėraščių rinkiny “Odes et ballades” jis ima kaip motto eilėraščiui “A une jeune fille” populiarios dainelės “Ko verki, mergyte jaunoji” žodžius, pažymėdamas, kad tai lietuviška daina. Gal būt kad su lietuvių dainomis Hugo bus susipažinęs per Goethę, kuriam buvo žinomas minėtasis Rėzos rinkinys. (Hugo eilėraštis parašytas 1825 m.)

Taip, lietuviškoji daina yra paguodusi ne vieną širdį ten ar čia, yra užvaisinusi ne vieną kūrybinę mintį net plačiajame Europos literatūros pasauly. Šiandie ją yra gerokai nustelbusi individualinė kūryba, rašytinė poezija, bet kas galėtų paneigti jos reikšmę literatūrinių negalių metu. Iš jos, kaip iš skaidraus šaltinio, teka paguoda širdžiai ir ateičiai. Kai mums stinga rašyto žodžio, mūsų širdy ir mūsų lūpose gyvena gyvas dainos žodis.

Dr. A. Trimakas

Prieš Dešimtį Metų

Kai lenkų nacionalistai, Pilsudskio vadovaujami, sulaužė Suvalkų sutartį ir užėmė Vilnių, Lietuva tebebuvo silpna, vos kūrėsi. Nepaisant karžygiškumo, pasiaukojimo ir pastangų, jos kariai nepajėgė apginti savo sostinės. Bolševikai ir bermontininkai dar tebetrempė Lietuvos laukus.

Lietuvai, kaip mažai valstybei, beliko vienas ginklas prieš lenkų kėslus — protestas. Kreipdama pasaulio dėmesį į padarytą skriaudą ir priešindamosi vėliau taip išgarsėjusiai Lenkijos agresijai, Lietuva nutraukė su Lenkija bet kokius santykius ir jų neatnaujino ligi pat 1938 m.

Toji padėtis labai nepatiko prieškarinės Lenkijos valdovams. Jie manė, kad dėl to galys kilti visuotinis karas, kuris būtų buvęs labai pavojingas Lenkijai. Tuo tarpu tikrasis pavojus Lenkijai grėsė visai iš kitur — iš Danzigo, bet pulkininkas Beckas, tuolaikinis Lenkijos užsienių reikalų ministeris, susirišęs su Vokietija draugiškumo sutartimi, akiai tikėjo Hitleriui ir nematė ar nenorėjo matyti artėjančio vokiečių pavojaus.

Lenkų ultimatumas

Prancūzų ambasadorius Varšuvoje Noel pakartotinai išpėjo lenkų užsienių reikalų ministerį nepasitikėti Berlynu ir nespauti Lietuvos dėl santykių užmezgimo. Lenkai nepaklausė.

1938 m., lygiai prieš dešimt metų, ankstyvą pavasarį, lenkai sukėlė sienos incidentą. Buvo pašautas į Lietuvos pusę tyčia išiveržęs lenkų karys. Tuoj po to lenkai pasiuntė Lietuvai reikalavimą — ultimatumą atnaujinti su Lenkija visus santykius, — kitaip kariuomenė žygiuosianti į Lietuvą.

Tam reikalavimui sustiprinti buvo nusiųsti į Vilnių stambūs lenkų kariuomenės daliniai, o visoje Lenkijoje suorganizuotos didžiulės demonstracijos prieš Lietuvą.

Lietuvių tautai teko apsispręsti: kariauti su daug didesne Lenkija ar užmegzti su ja santykius. Kitoms valstybėms spaudžiant, buvo pasirinkta antroji išeitis.

Kelionė į Varšuvą

Vyriausybės paskirti, 1938 metų kovo pabaigoje su ministriu K. Škirpa išvykome į Varšuvą užmegzti santykių ir ten įsteigti pirmąją Lietuvos pasiuntinybę.

Kadangi su Lenkija nebuvo jokio susisieki- mo, turėjome važiuoti per Vokietiją.

Karaliaučiuje mus pasitiko tenykštis lenkų generalinis konsulas, pasveikino ir aprūpino mūsų pasus lenkų vizomis. Pašnekesys buvo trum-

pas, nejaukus, nuotaika sunki, nepaisant konsulo pastangų mus draugiškai nuteikti.

Mūsų ausyse tebeskambėjo per radiją girdėti pikti lenkų demonstrantų šūkiu prieš Lietuvą.

Lenkijos sostinėje

Pravažiavę Marienburgą, istorinį Rytprūsių miestą, kur Vytauto ne kartą buvota, pasiekėme tuolaikinį Danzigo koridorių — Schneidemuehlę.

Čia mus apspito lenkų žurnalistai ir pasitiko lenkų žandarų pulkininkas, skirtas mus lydėti.

Kaip jis, taip ir žurnalistai rodė daug iniciatyvos mus palankiai nuteikti. Tačiau policijos viršininko, nors ir aukšto, buvimas rodė, jog lenkai, sąmoningai sukiršinę savo visuomenę prieš Lietuvą, patys būkštavo, kad mums kas neatsitiktų ir nesugriautų visos santykių užmezgimo eigos.

Nieko betgi neįvyko, ir mes laimingai pasiekėme Varšuvą.

Čia mus sutiko naujas žurnalistų būrys su Lenkijos Užsienių Reikalų Ministerijos atstovu Koscialkovskiu. Jis, pasveikinęs mus ministerio Becko vardu, nugabeno į erdvas patalpas, iš anksto mūsų pačių rezervuotas didžiausiame Varšuvos viešbuty "Europeisky".

Kaip prieš kelias dienas buvo dirbtinai suorganizuotos piktos demonstracijos prieš Lietuvą, taip, mums atvykus, buvo rengiamos draugiškumo manifestacijos. Aplink viešbutį stovinėjo smalsuolių būriai, o pasirodžius mums mieste, praeiviai, atpažinę iš spaudoje matytų atvaizdų, garsiai sveikino: "Czolem Litvy" ("pagarba Lietuvai").

Restoranuose pakišdavo garbės svečių knygas pasirašyti, ant stalo atsirasdavo Lietuvos tautinė vėliava, o valgių sąrašuose būtinai turėjo figūruoti lietuviški valgiai.

Tokiu pat pabrėžtu draugiškumu, ambasadoriams taikomomis iškilmėmis ir pagarba buvo suorganizuoti priėmimai pas Becką ir Lenkijos prezidentą Moscickį.

Netikras draugiškumas

Tačiau sunku buvo vienu mostu panaikinti liūdną praeitį: neteisėtą Vilniaus užėmimą ir grėsmę, priverčiant užmegzti santykius neatitaisius nuoskaudos.

Tuo pat laiku Hitleris perkūnais švaistėsi po Europą, pranašaudamas liūdną galą savo taria- miems draugiškumo santykiams su Lenkija. Daugel lenkų, neabejotinai ir pats Beckas, galėjo nujausti artėjančią vokiečių pavojų, tačiau slėpė tai nuo visų, vaidindami nesamą draugiškumą su naciais.

Vokiečiams užėmus Čekoslovakiją, lenkai dargi paskubo dalintis su vokiečiais čekų žemė-

Jurgis Baltrušaitis

UPELIS

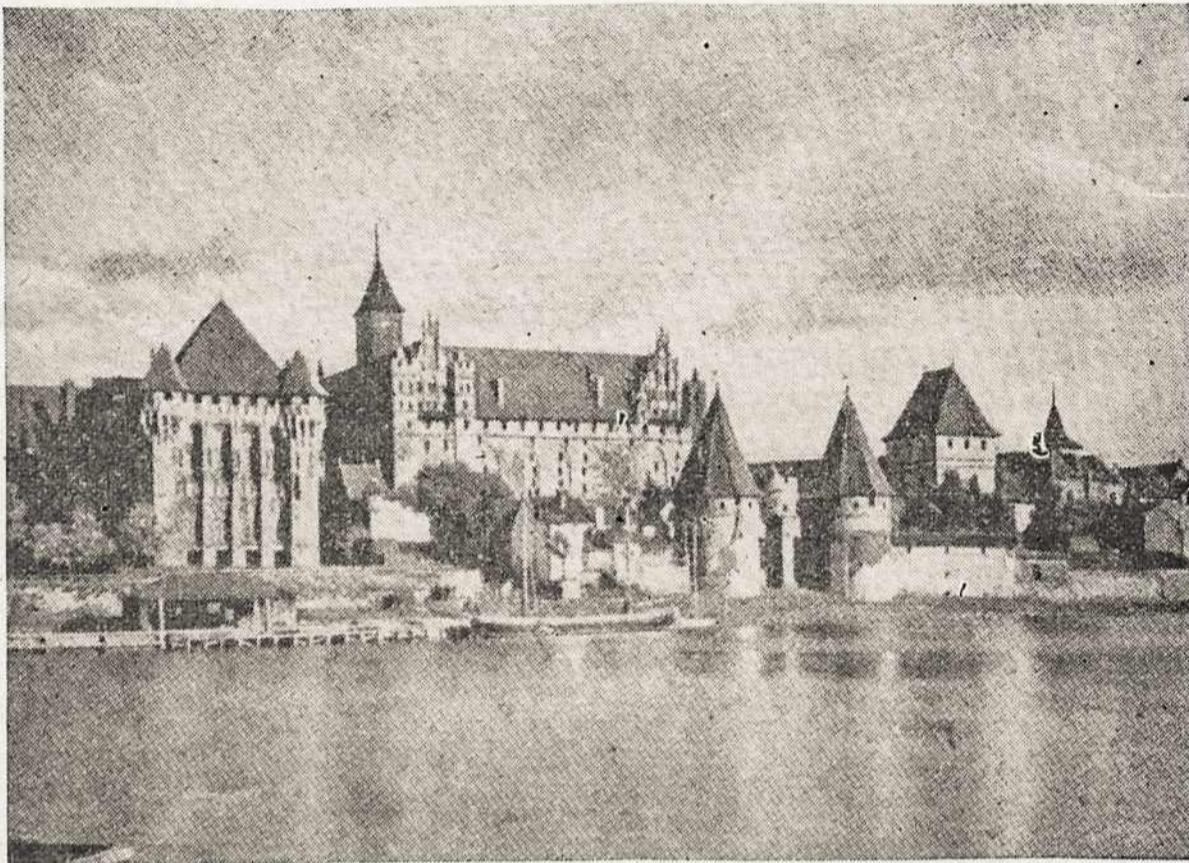
*Va, upelis, va, giedrutis —
Kas jam akmens, kas jam kliūtys!
Žemėn jis giliai įdubo
Ir čiurlena, straksi, skuba...*

*Bet tenai, kur širdys kali,
Veikiai čiurškia jis pro šalį —
Lyg aplenkia vargo klėtis,
Kad netektų jam žmonėtis...*

*Tu vis sergies žemės grumstu,
Kad tavęs jie nesudrumstu,
Bet pasuk, upokšni, kelią
Ten, kur vargšui širdį gelia,*

*Žybtelėk į skurdo ūkį —
Tavo pasakos jis lūki
Apie aušrą, apie kraštą,
Kur šios žemės vargas mąžta...*

*Ir iš ten, kur skausmas vieši,
Gal tu ašaras išneši,
Šios pakalnės skalsią mantą,
Į giliųjų jūrų krantą...*

Marienburgas, kryžiuočių ordino sostinė nuo 1309 m. Iš šio miesto kryžiuočių galybė traukdavo naikinti Lietuvos, kol 1410 metais Vytautas Didysis šį ordiną sutriuškino prie Žalgirio.

mis ir dirbtinai kėlė tautos entuziazmą, užimdami Tešeną.

Bet pati tauta, dar būdama sveika ir instinktyviai nujausdama artėjančią katastrofą, nesidžiaugė tariamais laimėjimais, kaupėsi ir, nepaisant valdovų ramavimo, ruošėsi lemiamoms kovoms dėl savo laisvės.

Pasiryžimas lenkuose

Kai vokiečiai užėmė Klaipėdą, iš plačių lenkų visuomenės sluoksnių pasipylė pasipiktinimas ir užuojautos jausmai Lietuvai. Tuo laiku ėjau atstovo pareigas, kadangi ministeris Škirpa buvo perkeltas į Berlyną, o ministeris Dr. J. Šaulys dar nebuvo atvykęs. Kasdien sulaukdavau įvairių lenkų delegacijų, net moksleivių, su aukomis Lietuvos laisvės fondui.

Šį kartą lenkų jausmai buvo nuoširdūs, o jų norai tvirti bendrai kovoti prieš diktatorių kėslus. Lenkų tautoje atgimė senoji ryžtinga dvasia. Jie dabar aiškiai matė ir suprato, kad didieji kaimynai, abu nepasotinamų diktatorių valdomi, puls lenkus, nepagailėdami lietuvių, kuriuos jų pačių diktatorius Pilsudskis buvo taip neteisčiai apiplėšęs.

Paskutinės valandos

Deja, jau buvo vėlu. Lenkija, ilgai valdoma ambicingų, bet neapdairių žmonių, nebuvo pasiruošusi lemtingoms kovoms. Nepaisant karingos dvasios tautoje ir pasišventimo savo laisvę ginti, jos neteisėtai ir pavojingai išplėstos sienos buvo beveik neapginamos.

Nors pavojus jau buvo čia pat, ir kraštas nerviškai pergyveno visuotinę mobilizaciją, tačiau man atėjus į Užsienių Reikalų Ministeriją atsi-

sveikinti, kadangi buvau paskirtas į Vilnių, politinio departamento direktorius pulk. Kobylanskis išdrožė visą pamokslą apie Vilniaus nesamą lenkiškumą, jo svarbą Lenkijai ir mano paskyrimo reikšmę abiejų tautų santykių ateičiai. Jis nenorėjo nė girdėti apie tai, kad netrukus teks abiem kraštams stoti į kovą dėl laisvės ir kad prieš tai reikėtų atitaisyti padarytas skriaudas.

Tokie buvo tuolaikinės Lenkijos valdovų nepasotinami norai ir toks politinis trumparegiškumas. Tik tada jie pamatė, kur nuvedę kraštą, kada jų žemėmis traukė vokiečių ir rusų pulkai.

Pavojingas grįžimas

Audringas, priverstas ir nemielas buvo lietuvių diplomato darbas 1939 m. Lenkijoje.

Lietuvos pasiuntinybės Varšuvoje veiklą nutraukė jos patalpose besprogstančios karo bombos. Kaip ginklų grėsmė ją buvo pagimdžiusi, taip ginklai ją likvidavo.

Karo audrai besiaučiant, palikome Varšuvą, bet, vos pasiekus Malkinę (20 mylių nuo Varšuvos), įvyko traukinių katastrofa, per kurią žuvo nemaža keleivių ir buvo sunkiai sužeista mano žmona.

Kaunas normaliu laiku buvo pasiekiamas per 8 valandas, dabar jį pasiekėme vos po dviejų dienų, nevalgę, išvargę, sužeisti ir karo nemaloniai pasveikinti.

Tokia buvo liūdno galo pradžia. Ji betgi liekasi neužmirštama pamoka ateičiai. Neteisingai sugraibstytomis žemėmis stiprios valstybės nesukursi, jos gyventojų laimingų nepadarysi, o juo labiau kaimynų meilės nė palankumo jėga neįsigysi.

Officialus Skyrrius

THE COUNCIL SECRETARY

by
Brenda Bell

Firstly, the Council Secretary should keep a neat and accurate record of the organization which he or she serves.

Secondly, a Secretary sets the pace for the activities of the Council. In many groups, a very large percentage of the membership attends too few meetings; and the only method of reaching these chronic absentees is through the channel of regular correspondence. In this respect, much may be gained for the group.

Therefore, an important link between the principles and purposes of the activities of the group — and its members — is mail. An inexpensive, concise and satisfactory method of corresponding is the use of the one-cent postal card. Your correspondence must carry the incentive for the interest you desire to create in the activities of the Council; and in many instances, your correspondence is the bond which keeps a member.

Of all K. of L. directorate, the Secretaries are among the limited members who maintain a complete and constant circle of communication with all divisions of the K. of L. organization; and he or she expresses and often interprets the directives of entire Executive leadership. The successful K. of L. Secretary is one who understands the wide purpose of her job; which is more than merely a matter of clerical reporting. The manner in which she records, reports and corresponds can aid greatly in the bringing of valued solidarity to a group.

The Secretaryship is a worthy and responsible office.

CONVENTION

The National Convention, to be held September 10, 11 and 12, 1948, in the Michigan-Ohio district, is just around the corner. All members of the Knights of Lithuania, are cordially invited to attend this important convention.

CREDENTIALS

Council and district delegates must present their mandate to the Convention, duly executed by the Spiritual Advisor and officers. Mandates of delegates are to be mailed directly to the Supreme Council Financial Secretary, prior to the convention, for verification purposes.

Council or district desiring to propose action

on any subject at the National Convention, may send such proposal to Joseph Boley, pres., 5 E. 62nd St., New York City.

Districts may delegate two representatives to the convention; council delegates participating in the convention have but one vote for every 10 fully paid-up members in the Center. No delegate can represent more than one council, district or national office.

Louise Totilas
Supreme Council Fin. Sec'y.

CONVENTION REGISTRATION

The fee is \$12.00 per person which will include luncheons and evening entertainments. Send your registration fees to:

Miss Ann Mae Uznis,
3079 Maybury Grand, Detroit 16, Michigan.

K. of L. Convention Headquarters

Book-Cadillac Hotel, Detroit Michigan.

English - Lithuanian dictionary,
hard cloth binding — published by
Marlborough Co., London. Available
at cost — \$3.25.

ADDRESS:

J. Boley, 5 E. 62nd St.,
New York City.

From the Asst. Editor's Desk

One of the purposes of a national convention, aside from being a tradition, is to give every member an opportunity to think and act in unison in the matters and problems that concern us. As a team we can widen our greatest contribution for common good. At a convention, by associating with old friends and meeting new ones, we gather inspiration and stimulation to carry on our work. The K. of L. National Conventions have always been pace setters for the Lithuanian American youth activities. There one gets a happy blending of business and social life. It is our sincere hope and wish that as many of our members as possible, make a special effort to attend our convention in Detroit, Michigan (Book-Cadillac Hotel), Sept. 10-12, 1948 and I am sure they will be well compensated and quite pleased with their participation. Council 102, the host, assures us of a good time.

Whenever you read or hear of the desolate plight of the displaced persons in Europe or elsewhere, do you ever stop to reflect: "There but for the grace of God, go I?" If you do, as a thanks offering to God that you have not suffered their fate, will you not help to lighten their burden by contributing for their aid, clothing, footwear, bedding, medical equipment, etc.? The United Lithuanian Relief Fund of America, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y., will gratefully accept even the smallest donation.

Just learned from our national spiritual director, Fr. John C. Jutkevičius, that Council 78, Lawrence, Mass., has been revived, with the assistance of Fr. P. Shakalys of St. Francis Church, whose pastor is Rev. Francis M. Juras, honorary member of the K. of L. We are looking forward to C-78's representation at the 35th annual convention to be held in Detroit, Mich.

It is gratifying to observe that our contemporaries like "Draugas" of Chicago, Ill. and "Amerika" of Brooklyn, N. Y., extend their greetings for our efforts.

In this troubled world every one seems to have his problems and worries. It is therefore quite interesting to notice that the plight of Lithuania was presented to a representative group of American leaders on July 15th at the New Lecture Hall, Harvard University, Cambridge, Mass. The principal speaker at that meeting of the Greater Boston Air Reserve Officers was Anthony Shallna, Honorary Consul of Lithuania.

In the June issue of "Kalifornijos Lietuvis", edited by A. F. Skirius and J. C. Peters, (both former editors of VYTIS) there appeared an interesting article written by Rev. John Tamulis, spiritual advisor of C-133, Los Angeles, Calif., wherein among other interesting facts, stating "We can learn about music, join in choirs, sing, play an instrument... we can take part in amateur dramatics... get interested in religious, social youth, by reading worth while books and political problems, so much needed today by our meetings. The result will be that we enrich our souls, strengthen our inward selves, become more wholesome personalities and at the same time have our recreation and good time. Youth societies are the ones to imbue such understanding of recreation and character development among their members. The Knights of Lithuania in Los Angeles are working towards such aims." In this article there is "food for thought" to those American Lithuanian colonies where NO Lithuanian youth organization exists and NO Knights of Lithuania council has been organized.

Julius Baniulis

NUOTAİKOS

Kur išmes

Kiek vargo kieta išvargsti, žmogau tu varganas!
Kur glausi savo sunkią galvą, kai vieną vėlų vakarą
Sutiks tavo likimas einantį per lietu ir per darganas?
Kur jūrininkui teks išmesti vėtrų ištiktojo laivo linkarą?

Gal nebaus...

Bičiuli mano! Dar negimė ir niekados negims
toksai gydytojas,
Kurs laužydamas galvą rastų nuo mirties ir nuo senatvės vaistų.
Nekeis taip pat savų įstatymų nė visatos didis
Valdytojas...
Bet tau Jis davė vynuogių, tad nemanau, kad už taurelę baustų.

Vėjai švilpaus

Sudžiūvo dobilas, nuvyto erškėtrožė, ir šnabžda
sausos smilgos,
Priglūdusios prie pilko, nuošalaus ir vienišo
akmens;
Ir dienomis, ir naktimis jos skundžiasi, kad saulės išsiilgo...
O vėjai pūsdami palangėm švilpaus vis ir vis duris klebens.

Elizabeth, N. J.

COUNCIL 52

Add another laurel to the accomplishments of Council 52. We were declared first place winners in the national membership drive. Daniel Degutis, our genial membership chairman, is acknowledged as the spark plug in promoting the recent campaign. He will receive a gift from the Lithuanian displaced persons in Germany for his successful management of the campaign.

Vincent Zakarevich, president, received a gavel as a prize from the Honorable Maurice J. Tobin, former Mayor of Boston, for the council's success in enrolling the most new members.

Our minstrel show "April Showers of 1948" held on April 16 and 17, in the Lithuanian Liberty Hall, with Vincent Zakarevich, general chairman, and under the capable direction of Anthony Pinkin, was ably performed by local talent and it was a Broadway hit. Charles Oskutis, was the interlocutor and master of ceremonies. Radio or television sponsors could use his services; truly a wonderful performer. Do we hear Hollywood calling, Charlie? Critics acclaimed the shows as superb entertainment, both for adults and children.

A 48-page souvenir program booklet was distributed in connection with the minstrel and featured the activities and accomplishments of Prof. Joseph Žilevičius, the composer, in the field of music. Gene Barron, baritone, sang a special composition of Žilevičius. More than 200 advertisers cooperated. The advertisement committee consisted of William Senkus, chairman, and he was assisted by Vincent Zakarevich, Joseph Matuse, Daniel Degutis, Josephine Plungis, George Butkus and James Seletonis. Ticket chairman was Anne Mitchell; in charge of publicity was Anne Mitchell and William Senkus.

Outstanding soloist and performers were Raymond Zabita, Joseph Matuse, Mildred Chafitelli, Ruth Uffelman, Betty Ann Valush, Louis

Cheety, Edward Sharkus, Leo Blaze, George Butkus, Caroline Miskinis, Anne Bonnini, Charles Oskutis, Gene Barron, Rodman Decker, Harold Wright, Felix Puzinas, Nick Chafitelli, Rose Marciona, Louis Berzanskis, Douglas Oxner and Anthony Pinkin, director.

The Ensemble consisted of Daniel Degutis, Anthony Baron, Donald Crilly, Donald Anilonis, Edward Anilonis, Herby Horbacz, Frank Pukavich, Norby Wysocki and Peter Kasilionis.

Also Rita Cupo, Frances Lisevick, Phyllis Sundell, Joan Monahan, Rose Marie McKeon, Marion Bernotas, Veronica Plungis, Anne Staboris, Antoinette Krezonis, Frances Buzis, Eva Potts, Frances Blaze, Theresa Miskinis, Frances Balandis, Lorraine Paulauskas and Anne Baronas.

For their efforts in presenting the shows, Council 52 gave a banquet in June honoring the cast and crew. Gifts were distributed, women receiving compacts and men leather belts. Anthony Pinkin received an inscribed wrist watch.

Lawrence Mack, captain of the Elizabeth Dodgers, has a trophy to show his team mates for their bowl-

Brangūs Vyčiai!

Nuoširdžiai kviečiame Jus dalyvauti paminklinio Lietuvos Pranciškonų šv. Antano vienuolyno ir koplyčios Kennebunk Port, Maine, pašventinimo iškilmėse, kurios įvyks Žolinėse, rugpiūčio 15 dieną. Pašventinimo apeigas atliks Portlando vyskupas J. E. Juozapas E. Mc. Carthy, D.D.

11:30 A M — Iškilmingos Mišios vienuolyno parke.

2:00 P M — Pašventinimo apeigos.

3:00 P M — Lietuvių Dienos programa.

Lietuvos Pranciškonai

ing activities in the N. Y. — N. J. District K. of L. Bowling League. The Elizabeth Giants, in second place, was captained by Joseph Degutis.

At the district convention held in May, Kearny, N. J., four Elizabeth members were elected: Josephine Adams, recording secretary; Helen Pinkin, Anne Baronas and William Senkus, trustees.

Members voted a gift of \$10.00 to a June graduate of St. Peter and St. Paul's Lithuanian Parochial School with the highest scholastic average.

Bill Klimas, chairman, and Joseph Matuse, co-chairman, of this year's district picnic held in Linden, N. J., are two energetic members of C-52 who work diligently for the Lithuanian cause. More power to both of them.

The committee for the bus ride to Seaside Heights will be in charge of Frances Lisevick, chairman, and she will be aided by Marion Bernotas, Anne Baronas, Rita Cupo and Peggy Merritt.

Josephine Adams, chairman of the ritual committee, has the following men and women lined up for third degree initiation rites and we wish them all success: Mrs. Louise Forster, Joseph Matuza, Charles Oskutis, Mrs. Mary Oskutis, Helen Pinkin, Anthony Pinkin, Veronica Plungis, Mrs. Anna Staskevich, Anthony Staskevich, Charles Surplis, Victor Jurkunas and Anthony Yudd.

Our annual fall dance will be held in the Lithuanian Liberty Hall, on September 25.

The national organists convention will also be held in Elizabeth at the parish hall, the latter part of August, and we hope to meet many of our old friends and make new ones. Professor Joseph Žilevičius, organist of St. Peter and St. Paul's Church, is the general chairman. Rev. Joseph Simonaitis, pastor, and honorary member of the Knights of Lithuania, will celebrate Solemn High Mass.

Nosey Notes: — Touching scene... juniors at the free show given to them by the minstrel cast... Parish and neighborhood children were in-

Mrs. Edward A. Strazdes nee Helen Yankauckas, active K. of L. member and treasurer of Council 17, was recently married at St. Peter's Church, South Boston, Mass., by Fr. Al Abračinskas. After an extended honeymoon trip to the northern part of New York States, Mr. and Mrs. E. A. Strazdes are to make their home in Dorchester, Mass.

vited... A bouquet goes to "Spike" Pinkin for his mastery, as the master of ceremonies at the banquet for cast and members... Stars of the show sang their speciality, with guests taking part in the chorus... Noticed Father Kasper, spiritual advisor enjoying the antics displayed... Highlight of the evening came when handsome Leo Blaze sang... all the girls sighed... all the boys jeered... A truly memorable and enjoyable evening...

What happened to Ann Mitchell's eye? Could she have been hit by a door knob? Why did Ronnie Plungis, the only girl, go to Brooklyn, when our own vets had a dance? When is Jimmie Selezonis going to unveil Big Bertha (not the German gun)? Wonder why the creeper always sings, "Peg of my heart?" Observed George "Bettum-high" Butkis and Larry "Bettum-low" Mack carrying lanterns everyday... Not prospecting for gold. Are you boys? Or are you all waiting for certain gee-gee's to come in. Why does Joe Matuse carry oars? Does he expect to row up the St. Lawrence to see Florence? "Any day now" is the answer you will get from All. Reklaitis... Why did Rita Cupo and Baronas drink wine when all other beverages were around? What's the attraction that holds forth for Josephine Adams in Eliza-

beth... not Helen Pinkin, or is it. Is it the railroad pass or Viola that attracts Daniel Degutis to Kearny. Who were the ones that got slightly inebriated at Norby Wysockis party.. Could it have been the depth boys, after all it was held in the submarine room... Best laugh in town, Peter Kasilonis. A voice of the future — Caroline Miskinis — Next time you come to Liberty Hall, Eva Potts, park the jeep by the curb and not in the hall. A pleasing personality — Frances Lisevick. Frances Balandis always good for a joke... Why does Victor Jurkunas wind up in Linden after every affair... Two inseparables Anne Staboris and Marion Bernotas... Were they red the other day... Not from blushing either. Always with a smile Antoinette Trezonis — a good tonic after a big head...

Good to see Bill Senkus' father back from the hospital, and walking around again. All mourned the passing of Larry Mack's father recently.

Baby Brigade: Joseph Dugan's — John Oskutis — Joe. Matuza's All coming along fine. Already signed up in the K. of L. **Wedding Bells:** Frank Reklaitis — August 1. Wish you all the luck that can be garnished.

At the present, the council is preparing to send many delegates to the Detroit Convention; expect a large representation from Elizabeth. B. and Z.

New England District NEWS

Last year, the N. E. District K. of L. sponsored a **SPORTS PICNIC** to pay tribute to **AL BLOZIS**, outstanding Lithuanian athlete who heroically gave life in Europe during World War II. Al, a 6 ft. 6 in. giant, excelled in all fields of sport. He holds the world's record in the Shot-put throw and starred as a Lineman on the New York Giants professional football team. His collection of sports awards included 14 cups, 12 watches and 130 medals.

The second annual **SPORTS PICNIC** will again be held at Romuva Park, Brockton (Montello), Mass. Sunday, August 29, 1948 is the day set for this special event. The Sports Program will be dedicated in honor of **AL BLOZIS**. The outstanding athlete of the Track and Field Meet will receive the **AL BLOZIS MEMORIAL TROPHY**.

Adam Batakis, chairman, and his committee are working to exceed last year's turnout of over one thousand people. If each council in the district does its share, a grand success is inevitable.

Great Neck, N. Y.

COUNCIL 109

June 19th found our brawny men out on the diamond having their first softball encounter of the season with Maspeth No. 110. Our opponents once again grabbed the spotlight with a score of 8-7 in their favor. The girls also had an unscheduled game, which brought out some hidden talent. We all enjoyed watching Betty Romans' daughter catching all of her mother's hits, and we're still wondering why all the fellahs wanted Mary Truss to "slide"! We never knew Mary Wesey could run as fast as she did, or that Jo Rusas could play better without her shoes. Incidentally, Jo is still looking for the culprit that walked off with them. Could be you, Bill Miller? A sight for sore eyes was a closeup of Lou Ann Sosaris' snazzy convertible. Don't crowd fellahs! The Line forms at the right. The evening get-together in the woods proved very enjoyable and entertaining with our very talented guests. What's brewing between Emily Razickus and Pete Kurtin? Was that Eva's heartbeat that she had in tow? And did we see "Husky" Savage with Chris? By the way, "Husky", the next time you play outfielder, how about a pair of roller-skates and a basket to catch the balls in? Although a few of us experienced rubbing liniment on our unexercised anatomy, we all enjoyed the activity immensely.

July 10th was an adventure up the Hudson to the tourists'paradise, Bear Mountains. We were glad to see most of our members present, and an unexpected pleasure to have Josie Adams, former Supreme Council secretary, with us. We all agree that Al Wesey's "Pirates of Penzance" outfit should have been photographed! And did you see Bun catching up on her "40 winks" at every opportunity? Too much night life, Bun? Ask Lillian Remenchus how it feels to be in a rowboat fishing for lost oars! Come on, Joe, we thought you were a better navigator than that! And did you see Mary Wesey, Mary Truss and Jo Rusas suntanning themselves in the rowboat, while Charlie Koch was acquiring blisters rowing them about the lake? They always said that men rule the world, but I'm inclined to agree that the women rule the men! As the shadows of dusk were falling over Manhattan, we journeyed home a little tired and weary, but none the less jubilant from a busy day.

Our plans for a Fall Dance sometime in October are progressing. Keep us in mind on your social calendar, won't you?

Snoopy

Pittsburgh, Pa.

COUNCIL 19

With the coming of warm weather our council has become more active than ever. Among our latest outings was a picnic at the Lithuanian Country Club for the benefit of Lithuanian displaced persons. We are still gloating at what a success it was. K. of L. gained for itself the reputation of knowing how to organize and put over a social that everyone can enjoy. One of the special features was the folk dances presented by our new K. of L. dancing group which is becoming more noted and appreciated every time it is seen.

"Lover-Boy Kolledge" is now back from Boston, still unattached and seems quite satisfied at present with the "bright lights" of McKees Rocks.

Getting a new Chrysler seems to have increased even more the popularity of the Marculaitis brothers. And no wonder!

Things that have become facts instead of fiction since the last report: The inter-council romance of Lil and Tony has been publicly confirmed with the acceptance of a beautiful engagement ring early last month... We are proud that the K. of L. brought these two together... Anne also got the "hinted-at" ring and was married July 27th. Best of luck, Sam and Anne.

Another big doing held this month was our private outing at the country club on July 8th. Father Joe really out does himself at these affairs to round up eligible males and prospective members. What better way to sell our organization than to demonstrate the entertainment offered; and who could resist joining after such an outing. It was started with a fast and furious ball game, and even if we don't know who won, that isn't important as long as everyone enjoyed themselves. Dancing started when it got too dark to play ball and our very accomplished jitterbug, Helen Girdis, and her dancing partners were really a pleasure to watch.

Food was served later and thanks to versatile Pete — we had the best out-door fire yet. (Or did the missing hot dogs that fell into the fire have something to do with the beautiful bright flame?) Some of the group ended up at the Skrabis home to finish the evening. The joke of the day was the list of pre-initiation requirements the fellows were making up for a prospective member, Helen Barsauskas.

Yes, we've had a busy month, but our president tells the best is yet to come.

Snooping Sal

Worcester, Mass.

COUNCIL 116

The meeting for July was held the last Monday in June because of the holidays over the Fourth... it was well attended. Our postponed weenie roast, is to have something new added — magic music by our accordion acrobat Johnny Stansky — a scavenger hunt — all day fun for all, with dancing on the cool grass with barefoot lads and lassies..

Our president, Ed Vaskas, interviewed Eddie Waitkus of the Chicago Cubs on their last visit to Boston Braves Field. Eddie Waitkus is not only a good Lithuanian but Catholic. He was born Cambridge, active in sports, and when he graduated high school he was batting — 600 on the baseball team. Although offered baseball scholarships by many leading colleges, the thrill and adventure of playing big league ball won out and he signed a contract with the Cubs in 1939. He served in the U.S. Army for 3 yrs. (in the Pacific area). He led all the Cubs in fielding and hitting and was voted by the Chicago baseball writers the "Rookie of 1946" and awarded the Comiskey Memorial Award by the Commissioner of Baseball A. B. Chandler. The night this interview took place Eddie Waitkus had just played his 2nd game against the Braves and was one of the stars of both games hitting home runs, triples and making superb plays at first. At that time his batting average was .300. (He told Ed Vaskas on the side, that he is 28 years old and is looking for a wife who can cook—Ed V. has his address). Here is another Lithuanian who is making good.

SYMPATHY — Deepest sympathy extended to our secretary, Louise Totilas, on the death of her mother. May God have mercy on her soul.

HERE AND THERE

The softball season has come to a close — it was a great disappointment for our team to lose to the Charles Kuraisa Post team but the game was thrilling and showed good sportmanship. Mr. and Mrs. Howard Stone (Ann Leketa) have returned from their honeymoon and are making their home at 299 Millbury St... we hope to see them at our meetings. Albin Rakauskas and Eva Jason had a lovely wedding party. Adam Kuraisa was best man — others in the party were Julia Chiras, Mary Katinas, Alphonse Akstens, Peachy Rakauskas and Vitty Jason. Father

John performed the ceremony. Speaking about Vitty Jason — wonder why we haven't see him at our meetings lately — is the attraction still in Northboro?

VACATIONS:

Marion Lucason visited Montreal, Quebec and St. Ann's Shrine — wonderful trip! It's good news to hear that Frank and Blanche Rainis have sold their house on Burncoat Street to look for a place near our church — we hope it means we'll see them more often at the K. of L. meetings. Mr. and Mrs. Eugene Levrone (Bertha Latakas) have returned from their honeymoon (secret destination).

Bertha's sister, Beatrice, is also traveling. She is a counselor at the Y camp for underweight children. It's a good job and we know the children will just love her.

Ruth Shablin and Bill Montville are planning to wed soon. Ruthie was tendered a shower by her friends — she was so surprised that tears just slipped out of her eyes. It's nice to have such freinds and there is no better place to make friends than at our meetings.

Al Banx, the local cartoonist for our daily paper, must have a Lithuanian background for the nice little pictures and stories he publishes in the paper!

"Sun Tan Sue"

Adam Batakis, chairman of N. E. District Sports Day — Aug. 29, 1948, Romuva Park, Montello, Mass.

New York, N. Y.

COUNCIL 12

WEEK-END RUMBLINGS: Many of the members were down at the Dexter Park Picnic on June 26th. (Aside to Joe Sable, the Jersey City dynamo: who was your partner in that sensational duet?) On the following day, the 27th of June, we attended the district picnic at Linden. Johnny Bell gave the Samba a jolt at the picnic when he gave his version of Carmen Miranda doing it — costume and all. It was Dexter Park again on July 4th, and Ed Samulenas' mother can be thanked for the wonderful hospitality at their picnic table. At the same picnic we saw Hank Kolesk and he looked fine after his illness. At Linden on July 11th we again attended a succeeding district picnic. Tony Razickas was clocked at seventy mph. leaving Linden. Hey, got your pilot's license?

THIS 'N THAT & HERE 'N THERE: Thanks to Stella Kaulius for the picture postcard from Brockton, Mass. We hope you had a swell vacation. — Much thanks to Maspeth C-110 for asking us to their Social on June 25th; we couldn't make it 'cause we had ringside (television) seats to the Louis fight. — Congratulations and good wishes to Jean Rogers and Vincent L. on their recent engagement. Congratulations, too, to Johnny Novitt on the "klassy kar". Hope you enjoy your new Dodge. Speaking of cars, we're glad to notice that Tony Razickas' car is ship-shape again.

Steve Montvidas is giving a 1st Anniversary Party as a tender reminder that it's exactly one year ago that he pulled apart his "merry" Oldsmobile.

There wasn't any July meeting due to the very warm weather and the fact that no one could find the keys to the church hall. We then retired to the Holland to discuss the current political situation in Philadelphia. — It's pretty definite that our future plans include a visit to famous Detroit for the Nat'l Convention in September.

Here follows that long promised contribution from our friend, "The Private Eye:"

"C-12 Follies" certainly made a staggering hit at the recent district picnic in Linden; and meeting with everybody's approval was the gay headdress and bangs that went with the review. — Unofficial word was passed to have a costume dance in the near future! — Flash: July 17th. Willie Kaleda invited the council to a gala party to celebrate his recent graduation from Columbia University. What will General "Ike" do

without Willie? — the Annual Bus Ride was held on July 18th at Oak Ridge, N. J., and as I predicted: (a) Vincent and George Yatkaukas and Larry Janonis were pacing the pavement waiting for the usual late-comers, dragging themselves into the bus after Willie's late party; (b) bus under way amid hazy atmosphere with mild and intermittent snoring; (c) a mild songfest by some gallant people who summonsed enough; (d) a quick dip in the pool on arrival, which (they tell me) is good for clearing heads, and diving off a rowboat or two where signs in the vicinity read "positively no diving from rowboats;" (e) a wearied and happy trip home. That's all from your Private Eye.

We should like to add at this writing a hope and prayer that Father Michael Kemezis will recover from his serious illness. The council sends its sincerest wishes.

Brenda Bell

New York and New Jersey District

With the National Convention just around the corner and most of our councils having elected their delegates, we hope and trust that the selections made are good ones. Delegates must be attentive at all sessions and are duty bound to represent their councils and district throughout the convention days.

The annual picnic of our district was held on June 27th at Linden. Among guests present were the Reverends Dominic Pocius of Harrison-Kearny and Joseph Šeštokas of New York; also national president Joseph Boley; Professor Žilevičius of Elizabeth, N. J.; and Paul Sakas of Brooklyn, N. Y. Despite the weather, many members and friends attended, and in all the affair was a success.

Spike Pinkin and Charlie Oskutis are certainly a duet to listen to anywhere, anytime!

Understand that Charlie Bason and Daniel Degutis spent a most enjoyable time during their sojourn in the New England district over the 4th of July.

Society Notes: Wedding bells rang recently in our section for the following people: Agnes Rusgi of Bayonne and Joseph Dzurak; Jean Petrauskas and John Paukstaitis both of C-29, Newark. Congratulations and best wishes to the newly weds. On July 4th Konnie Kazlauskas of C-41, Brooklyn, N. Y. gave a sparkler to Ronnie Plungis of C-52, Elizabeth, N. J. Don't know but was always under the impression that the 4th was Independence Day. Best of luck to all our members.

Linden, C-113 held its annual pic-

nic on July 11th at Lithuanian Liberty Park. A pretty fair attendance was on hand and a good time was had by all.

Several councils were scheduled to play softball during the past month. We're interested as to the score...?

Our condolences and sympathy are offered to Louise Totilas, Supreme Financial Secretary, on the recent passing of her mother; also to Mr. and Mrs. Arthur Tupper (Helen Janice) on the death of their daughter Marsha one year old. Mrs. Tupper is a member of C-29.

Attention B. M. C-29: When some one says "hello" in front of Music Hall, in New York, why the day dream?

In behalf the district, wish to commend the following councils for publishing a monthly booklet: C-29, Newark, N. J.; C-90 Harrison-Kearny, N. J.; C-116 Worcester, Mass, and C-14 Cicero, Ill. Keep up the good work.

Memo to M. D. Oakville and P. R. of Waterbury, Conn! Will see you at Book-Cadillac on September 10th.

From all reports the coming National Convention at Detroit is going to be well attended by members and delegates from our neck of the woods. **The Wanderer.**

Cambridge, Mass.

COUNCIL 18

We extend our most sincere sympathy on the recent death of Al Marcin's beloved mother.

BEAUTY NOTE:

Wow! Did you see the head on Pete Puzin lately? It's the talk of the council, the greatest thing since the invention of a curling iron. One thing is certain. Pete's latest "hair shampoo" (his alibi) captured the undivided attention and envy of the feminine council members. Some of the graceful ones were heard whispering; "Is it a Toni?" "Possibly a cold or finger wave"? Hi Marcel.

TRAVEL DEPARTMENT:

Ted Mankus — off to Montreal and back by way of Hyannis. He must have had a great time writing those post cards. Mildred Wilcinski says it was the first time she received mail with the entire alphabet representing her name — Helen Zukas took a peek at Atlantic City and thereabouts.

The next social activity on tab promises to be a ripsnorting fishing party.

Tony Staskunas has been designated "the official council publisher and printer of all notices", so reports Al "French Cuffs" Jakutis.

SCOOP.

Westfield, Mass.

COUNCIL 30

At our last meeting, Joe Matachinskas presented a very interesting and stimulating talk on Lithuanian Affairs. Our council wants to thank him for coming to Westfield and we will do all we can to help him with the grand work he is doing.

Mary Jurgelonis — don't feel too badly about what has happened. You're still tops with our council! The K. of L. organization needs more members like you!

How can we ever forget the fun we had at Marianapolis, Thompson, Conn. We had a grand time touring the grounds, playing baseball and dancing. Two of the students, Tony Kilik and Johnny Banyis, showed us how good they could jitterbug. Bertha G. spent the afternoon dancing with Tony K. She really surprised us when she began to jive! Anne J. was busy keeping Don D. happy. Gladys J. — who was your handsome little friend? Don't you think his brother Tony R. from New York will be jealous?? Nellie L. — did you finally find the spot you were looking for? Franny M. had two fellows escorting her all day. Give the other girls a chance, Fran! Pat Kamins had fun taking pictures of all the girls. It's too bad he didn't have a film in the camera! Besides being a smooth-looking fellow, Pat is also one of the best dancers around. He could give Arthur Murray a few lessons.

Jay-bird

Hartford, Conn.

COUNCIL 6

Our monthly meetings are proceeding with precision and many activities for the future are being formulated. For example, a sports dance for the benefit of the parish and the annual K. of L. semi-formal on Nov. 20th. Plans to attend the annual N. E. District Sports Day in Brockton have also been made. A number of members are all set on attending the national convention in Detroit.

First hand congratulations are due to our engaged couples, namely: our president, Joe Becker with Agnes Kadis and Jimmy Cameron with Terry Jankauskas. Lots of luck to you all.

At a recent Lithuanian youth gathering it was noted that Joe Viezalis had a super good time keeping the women happy with all the dancing invites he dished out... Elliot Baron as bartender had a mopping good time cleaning up the pool of wasted beer... Ed Ladas as treasurer of his mob took careful watch over them to see that they didn't spend

N. E. District K. of L. to pay tribute to AL BLOZIS, outstanding Lithuanian athlete who heroically gave his life during World War II, on August 29, 1948, Romuva Park, Montello, Mass. Gala track meet to be held; and AL BLOZIS trophy to be presented. All members and friends are cordially invited to participate in the Sports Day Program.

outside the quoted limits... Charlie Busky was a little too quiet during the occasion for some unknown reason. Could be that he has certain troubles on his mind?... Mrs. Eleanor Radjunas had herself a gay whirl of fun too. Never saw her leave the dance floor once... One complaint can be issued from Wandie Ambrose because she wasn't invited to the party that was held at Ann Viezalis' house. This was because she sold the winning ticket to Danny Madeska. His prize was a delicious looking cake and Wandie wanted some... Could be that Stella Markin was at this party too. She was every place else. Wherever there was a mob, there was Stella too. As for her brother he's been too quiet

lately, and taint natural for him. We miss the noise.. I still don't think that the so-called cousin was your cousin Buddy Sabetskis. When will you tell us the truth about that handsome fellow.

Francie Ambroses, "elfies" as yet. They are the most roomy and comfortable looking foot-gear, I've ever seen? Ed Serwo's new Oldsmobile wizzing around making everyone sigh with envy? Dotty Yankauskas's blue jaw and what excuse did she give you? Joe Adikonis' green buggy that he transported all the way from Penna.? What are Helen Yusias's plans for the future. That boy from New Britain is always on hand wherever she is.

M. E.

Brooklyn, N. Y.**COUNCIL 41**

Activities in Brooklyn have been moving at our own measured pace. The one most consistent and most pulsating seems to be the Softball. In recent engagements we met an array of foes. Notwithstanding this weight of opposition our record is rather enviable with not more than a couple of defeats. Perhaps the greatest "feather in our cap" is the defeat of St. Mary of the Angels team in its opening game. Our boys walked away with a 12-14 tally.

At this point, let me congratulate the boys for their fine work and to urge them on to other victories. Let me also urge the other members to shake themselves free of their lethargy and come out and cheer the team on. This moral support is a great lift to any group.

Just as an added bit of information: The team plays each Saturday morning between the hours of 10 and 12 on Diamond #2, Mc Carren Park. For further details contact Ray Kazlauskas, 372 Hooper Street, Brooklyn 11, New York.

Orchids to our Lithuanian Affairs Committee!!! Letters written by members of the committee, Albert Keskonis and Ray Kazlauskas, have thus far been acknowledged by publication in the TABLET and JERSEY CITY JOURNAL. Keep up the good work fellows! Let's make Lithuanian Affairs our own personal affairs. There have been many errors in the press concerning Lithuania and her history. Are you with it? Then get behind the movement and write!

In the Offing:

Another dance is planned for sometime in the fall. The World Premier of the play "Baisusis Birzelis" — date to be announced later. This play, incidentally, was written especially for the Dramatic Circle of Council 41. The author is Dr. P. J. Naumestiskis, a recently arrived victim of the war.

Late, but none the less sincere, we

thank the dance committee for the wonderful job it did in preparing and executing the affair; also we thank those K. or L'ers who attended from the more remote corners of the district.

The Scribbler

Waterbury, Conn.**COUNCIL 7**

Ho Hum! Another month has rolled around and once again it is time to pick up the pen!

Attendance at our June meeting was poor. Was it the heat or too much golf? Much to my surprise the last row was not occupied by the males but by the females. How come boys? Pat. Z. standing in a corner — bad boy? George B. next to the piano — getting musical? Wonder what Bill M. and Vic G. had their heads together for? By the way, Bill, stop switching about so much; first its out of the state, now Oakville? How's a fella gonna keep track of you? Kil S., Val P. and Anne M. engrossed in their own conversation. Oh yes — love missile you were writing, Ann? Pat Richards (new hair-style) arguing for things to be done and getting nowhere fast. Too bad. Attorney Pat Z. bringing out the fine points of law on issues with no meaning. Ollis S. apologizing for not attending a Board meeting. What happened Ollie, wouldn't she let you?

COMING EVENTS

C. L. C. softball tournament. Are the boys interested in this?

Sports Day in Brockton, August 29th. Will Waterbury be represented?

Last but not least — K. of L. Convention in Detroit — September 10-11-12th.

How to influence members into working on committees? Give a prize? How about some suggestions from the sit-back members?

George B. as usual made the motion to adjourn.

So shall I — until next month.

P. M.

Cleveland, Ohio.**COUNCIL 25**

We are happy to welcome another new member — Dorothy Venslovas.

Our first district meeting was held Sunday, August 1 with Council 25 playing host. Reports will be published in the September issue.

We are looking forward to our national convention to be held in Detroit, since we have been recently revived and do want to become better acquainted with the purposes of our organization.

Blondie

Dayton, Ohio**COUNCIL 96**

The Michigan and Ohio District Convention was held July 31 and August 1, with Cleveland as Host. Our delegates were: Petronella Zelinskas, Anne Gudelis, Mike Petkus and Dorothy Miller. This was first district convention for us since we re-organized last November at Detroit. Detailed report to be published next month.

We are still conducting our Lithuanian Classes on Thursday nights, but the attendance is growing smaller. We are learning a lot about the Lithuanian language and are very thankful to Father Katarskis for being so patient with his students. Remember — this class is open to all K. of L. members... so let's have a bigger and better class at our next session!!

Heartiest welcome is extended to our newest members: Mr. and Mrs. John Scott and Mr. and Mrs. Charles Goldick.

Petronella Zelinskas is in charge of plans now being made for an excursion (sometime in August) to Cincinnati where our club members will see a "Reds" ballgame.

Our members are anxiously awaiting the day for the national convention to be held in Detroit. Although it will be a new experience for some, for the most of us it will mean a renewal of delightful friendships made a year ago.

Dottie

K. OF L. NEW ENGLAND DISTRICT SECOND ANNUAL

SPORTS PICNIC

Sunday, August 29, 1948 Romuva Park Montello, Mass.

Track meet starts at 2:30 p. m.

AL BLOZIS TROPHY TO OUTSTANDING ATHLETE

Many other valuable prizes to be awarded

Music by Al Stevens Radio Orchestra